

زه روبات یم

لیکوال
آیزک آسیموف

ژباړونکی
رحمت شاه فراز

کابل؛ ۱۳۹۹

پېژندنه

د کتاب نوم: زه رويوت یم

ليکوال: آيزک آسيموف

ژباړونکی: رحمت شاه فراز

کمپوز او ډيزاين: رحمت شاه فراز 078-063-48-38

ایمیل: rsfaraz4@gmail.com

فېسبوک: RS Faraz

واتساپ اړیکه: 0092 311 42 25 611

د ليکوال پېژندنه

ايزک آسيموف د ۱۹۲۰ کال، د جنوري په دوهمه نېټه په روسيه کې نړۍ ته سترگې پرانيستې. آسيموف درې کلن وو چې کورنۍ يې د امريکې متحده ايالتونو ته کډه شوه. په نيويارک ايالت کې د آسيموف کورنۍ گڼ پلورنځي درلودل. د دوی په پلورنځيو کې چې د ساينسي-افسانونو مجلې خرڅېدې، زلمي ايزک يې په لوست لاس پورې کړ. ده له کيسو سره مينه لرله او پخپله يې هم د ساينسي افسانونو ليکل پيل کړل. دی چې نولس کلن وو، د ساينسي افسانو په مجلو يې خپلې کيسې وپلورلې.

د مجلو خپروونکو به د آسيموف د کيسو په بدل کې پيسې هم ورکولې، خو په کيسو، گټلو پيسې يې د ژوند خرڅ نه شوی تاوولی، نو خپلو زده کړو ته يې دوام ورکړ او څه موده وروسته يې کولمبيا پوهنتون ته مخه کړه او په ۱۹۳۹ کې يې په کيميا کې ليسانس واخيست. بيا يې يو څو کاله د امريکې په پوځ کې عسکري وکړه. په ۱۹۴۵ کې چې دوهمه نړيواله جگړه پای ته ورسېده، نوموړی بېرته کولمبيا پوهنتون ته راستون شو او په ۱۹۴۸ کې يې په بايوکيميا کې دوکتورا ترلاسه کړه. له ۱۹۴۹ نه تر ۱۹۷۹ پورې يې د بوستن پوهنتون په طبي پوهنځي کې بايو کيميا تدريس کړه. په ياد پوهنتون کې د تدريس پر مهال، آسيموف ليکوالۍ ته هم دوام ورکړ. تر ۱۹۵۸ کال را دېخوا، د آسيموف زړه ته ولوېده چې نور يې له تدريس سره علاقه نشته او غوښتل يې چې يو ليکوال شي.

ايزک آسيموف په ۱۹۴۲ کې له جرټروډ بلوگرمن سره واده وکړ او دوه زامن يې ترې وزېږېدل. ايزک او جرټروډ ۲۸ کاله د واده په تار تړلي وو، خو په ۱۹۷۰ کې يې ترمنځ طلاق پېښ شو او ايزک په همدې کال يو څه موده وروسته، له جېنيټ جېپسن سره واده وکړ.

په ۱۹۴۱ کې، روبي، چې د دې کتاب لومړنۍ کيسه ده، چاپ شوه. تر دې وروسته، آسيموف د رويوتونو په باره کې د کيسو يوه لړۍ وليکله. په ۱۹۵۰ کې يې خپلې کيسې راټولې کړې او ټولې يې يو ځای د ((زه رويوت يم)) تر عنوان لاندې خپرې کړې. ورپسې آسيموف د ساينسي-افسانونو د کتابونو په يوه نوي کلکسيون کار پيل کړ او دې کتابونو ته يې د ((بنسټ)) نوم ورکړ. په دې کتابونو کې، ايزک د افوامو او جهانونو د راتلونکو په باره کې ليکنې کړې، خو کيسې يې د تاريخي کتابونو په سبک ليکل شوې. د آسيموف بنسټ نومي کتابونه د ده د رويوتې کيسو په توگه ډېر زيات مشهور شول. نوموړی د خپل وخت د ساينسي افسانو له درې سترو ليکونکو څخه وو، چې دوه نور يې آرتر سي کلارک او رابرټ هينلين وو.

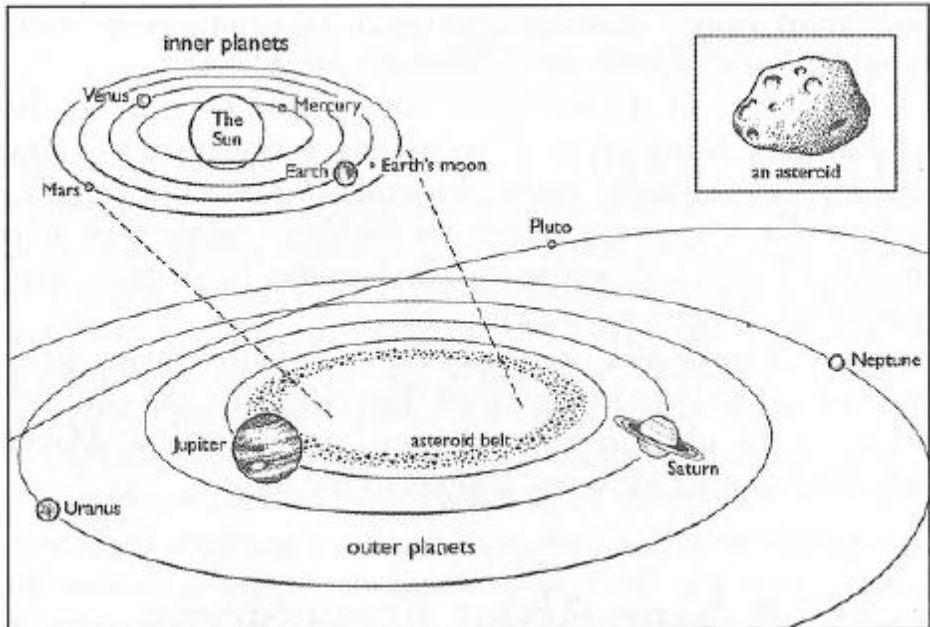
آسيموف تر ټولو زيات د خپلو ساينسي افسانو له کبله شهرت لري، خو ده په نورو موضوعاتو هم کتابونه ليکلي. نوموړي تاريخي کتابونه، ژوندليکونه، د نصاب ساينسي کتابونه او د ساينسي افسانو په هکله مقالې هم ليکلې. دغه راز، د ماشومانو لپاره يې هم يو شمېر کتابونه ليکلي. د آسيموف تر څلور سوو زيات کتابونه او په سوونو مقالې په چاپ رسېدلي دي. آيزک آسيموف د گڼو جايزو گټونکي هم دی.

آيزک آسيموف د ۱۹۲۲ کال، د اپريل په شپږمه له دې نړۍ سترگې پټې کړې. د ساينسي افسانو د نورو ليکوالو پر خلاف، د نوموړي ليکنو او آثارو تر دې دمه خپل ارزښت له لاسه نه دی ورکړی. ډېری هغه نظريات چې آسيموف په خپلو ليکنو کې وړاندې کړي، نن ورځ په حقيقت بدل شوي او ممکن ځينې نظريات يې په راتلونکي کې عملي بڼه خپله کړي.

د دې کيسو په هکله يو يادښت

آسيموف چې په ۱۹۳۰ کلونو کې د روباتونو په هکله کيسې وليکلې، لا هم فضا نه وه کشف شوې او هېڅ انسان له ځمکې نه وو وتلی او په فضا کې يې سفر نه وو کړی. دغه راز، فضايي تمځايونه هم نه ول. لومړنی مصنوعي سپوږمکی چې فضا ته وختله، سپټينک نومېدله، چې روسي ساينسپوهانو جوړه کړې وه او په ۱۹۵۷ کې فضا ته واستول شوه. په ۱۹۶۹ کې امريکايي ستورمزي، نيل آرمسټرانگ لومړی په سپوږمۍ گام کېښود. نن ورځ، په فضا کې نړيوال فضايي تمځای شتون لري او د بېلا بېلو هېوادونو ستورمزي او ساينسپوهان د شپږو مياشتو په موده هورې پاتې کېدلی شي او ساينسپوهانو پر نورو سيارو مثلاً مریخ، عطارد، اورانوس، نپتون، زحل او مشتري، د موندنو لپاره لمريز نظام ته هم سپوږمکی استولې دي.

اوسمهال، زياتره روباتونه ساده ماشينونه دي، ځينې روباتونه په کورونو کې پاک کاري کوي او يو شمېر يې په فابريکو کې توکي جوړوي. ساينسپوهانو يو شمېر داسې روباتونه هم جوړ کړي چې گرځېدلی او د انسانانو په څېر خبرې اترې کولی شي. خو کوم وخت چې آسيموف خپلې کيسې ليکلې، روباتونو شتون نه درلود او تر دې دمه نه وو اختراع شوي.

آسيموف په دې اند وو چې په راتلونکي کې به روباتونه ټول پېچلي او ستونزمن کارونه وکولى شي. د ده په کيسو کې روباتونه ځيرک ماشينونه دي، چې فکر او زده کړه کولى شي. خو آسيموف په دې باور وو چې ممکن خلک له دې ماشينونو ووېرېږي. نو، د روباتونو لپاره يې درې قوانين هم وضع کړل چې هر روبات بايد غاړه ورته کېږدي. درې واړه قوانين بايد د جوړېدو پر وخت د هر روبات په حافظه کې ځاى پر ځاى شي. دغه قوانين د روباتونو چلند کنټرولوي او خوندي موجودات ترې جوړوي.

آسيموف غوښتل چې په خپلو کيسو کې وړاندې کړى ساينس د امکان تر کچې واقعيت ته ور نږدې کړي. نوموړي له ساينسي لغتونو او نظرياتو پرېمانه استفاده کړې. دغه راز د خپلو کيسو لپاره يې يو شمېر خاص الفاظ هم منځته راوړي، تر دې چې ځينې لغتونه يې د انگليسي-ژبې يوه برخه گرځېدلي دي. مثلاً اوس چې خلک د روباتپوهنې په هکله خبرې کوي، نو Robotics ورته کاروي، چې د آسيموف اختراع کړې کلمه ده.

د ((زه روبات يم ۲۰۰۴)) په نوم فلم هم د دغه کتاب له نوم سره ورته دى، خو په فلم کې د دې کتاب يوه کيسه هم نه ده راغلې. دغه فلم د يوه بل ليکوال پر کيسه جوړ شوى، خو په فلم کې د روباتپوهنې په هکله د آسيموف ځينې نظريات وړاندې شوي.

د ساينسي افسانو هغه کلمې چې آسيموف اختراع کړې

- * ټاکسي جايرو (taxi-gyro): هغه ټاکسي چې الوتلی شي.
- * ويزوکس (visvox): په راتلونکي کې يو ډول تياتر.
- * پوزيتروني ماغزه (positronic brain): يو ډول ټکنالوژي چې له مخې يې رويوتونه د رويوتپوهنې درې قوانينو ته غاړه ږدي.
- * کنورټر (converter): هغه ماشين چې د لمر انرژي جمع کوي، حالت يې ور بدلوي او بيا يې ځمکې ته استوي. دغه انرژي د يوې وړانگې په شکل استول کېږي.
- * الکتروني توپان (electronic storm): د الکترونونو (منفي برق) لويې ورېځې چې توپانونه جوړوي او د الکترونيکي ماشينونو لپاره ستونزې زېږوي.
- * ایل ټيوب (L-tube): د کنټرول يوه برخه.
- * د وړانگې مدير (beam Director): هغه ماشين چې د انرژۍ وړانگې ځمکې ته استوي.
- * امپريشن (impression): د جوړېدو په وخت کې د رويوت په پوزيتروني ذهن کې قوانين يا پوهه ځای پر ځای کول.
- * د رويوتونو ارواپوه (robot-psychologist): هغه څوک چې د رويوتونو چلند څېړي.
- * رويوتپوهنه (robotics): هغه پوهه چې رويوتونه څېړي.
- * متريکس ميخانیک (matrix mechanics): د رياضياتو يو ځانگړی او پرمختللی ډول.
- * هايپر اټومي انرژي (hyperatomic energy): د انرژۍ هغه ډول چې له اټومي انرژي خورا ډېره قوي ده.
- * هايپر اټومي ډرايو (hyperatomic drive): هغه ماشين چې خورا قوي انرژي مصرفوي. په دې کيسو کې فضايي بېړۍ د نور په سرعت حرکت کولی شي، ځکه چې هايپر اټومي ډرايوونه لري.
- * هايپر بېس (Hyper Base): يو خاص فضايي تمځای چې هلته هايپر اټومي انرژي توليدېږي.
- * ويډيوفون (videophone): هغه ټليفون چې په هغه کې مقابل لوری ليدلی هم شئ.

(1)

ډاکټر سوزن کالوين - د رويوتونو ارواپوهه

د رويوتپوهنې درې قوانين

1. يو رويوت بايد انسان ته زيان ونه رسوي. او نه بايد يو انسان زيانمنېدو ته پرېږدي.
2. يو رويوت بايد د انسان هر امر پر ځای کړي، مگر دا چې دغه امر له لومړي قانون سره په ټکر کې وي.
3. يو رويوت بايد د خپل ځان ساتنه وکړي، مگر دا چې دغه ساتنه له لومړي او دوهم قانون سره په ټکر کې وي.

د رويوتپوهنې لارښود کتاب، ۲۰۵۸ زېږديز

خپلو يادښتونو ته مې وکتل او يو مې هم خوښ نه شو. زه په نيويارک کې د امريکايي رويوتونو شرکت ته راغلی وم. غوښتل مې چې له مشهورې د رويوتونو ارواپوهې، ډاکټر سوزن کالوين سره خبرې وکړم او پر هغې مقاله وليکم. خو درې ورځې تېرې شوې وې او تر اوسه پورې مې يوازې د ډاکټر کالوين د کاري ژوند په باره کې معلومات موندلي وو. دغه حقايق بسنده نه وو. ما غوښتل چې د رويوتونو د جوړونې په هکله د هغې په افکارو او احساساتو ځان پوه کړم.

سوزن کالوين په ۱۹۸۲ کال کې زېږېدلې. په همدې کال لاريسن رابرتسن د امريکايي روباتونو شرکت جوړ کړ. په شل کلنۍ کې سوزن، ډاکټر الفرډ ليدلی وو چې لومړنی روبات يې نندارې ته وړاندې کړ. دې روبات خبرې او حرکت کولی شوی. ياد روبات چې په مريخ باندې د څېړنو لپاره جوړ شوی وو، ډېر ستر او بدرنگه ماشين وو.

سوزن يوه جدي او ځيرکه نجلی وه او ښوی مخ يې درلود. له خلکو او شاوخوا شيانو سره به يې سور چلند کاوه. خو دې چې روباتونه وليدل او له ډاکټر لانينگ سره يې خبرې وکړې، نو يو څه د خوښۍ او هيجان احساس يې وکړ.

تر ۲۰۰۲ کال پورې کمپيوټرونه د روباتونو د «مغزو» لپاره استعمالېدل. بيا يو څو کاله وروسته، ډاکټر رابرتسن پوزيټروني ماغزه اختراع کړل. تر دې وروسته، سوزن پخپله هم پوزيټروني ماغزه ډيزاين کړل. په ۲۰۰۷ کال کې، سوزن د امريکايي روباتونو له شرکت سره يو ځای شوه. نوموړې په دې شرکت کې روبات-ارواپوهه وه. پنځوس کاله يې په روباتونو څېړنه وکړه او دا يې وموندل چې د دوی ذهنونه په څه ډول کار کوي. او ساينسپوهان يې وليدل چې داسې روباتونه جوړوي چې تر پخوا ډېر ځيرک او ځواکمن دي. اوسمهال سوزن پنځه اويا کلنه وه او په امريکايي روباتونو شرکت کې يې کاري موده پای ته رسېدلې وه. دې تقاعد اخيسته.

همدا هغه معلومات وو چې د خپلې مقالې لپاره مې ترلاسه کړي وو. خو ما د نوموړې ډاکټرې په هکله لا ډېر شخصي معلومات غوښتل.

ډاکټر کالوين ته مې په مسکا وويل: ((هيله کوم له روباتونو سره د خپلو تجربو په هکله راته وغږېږئ. زه غواړم چې ستاسو او له روباتونو سره ستاسو د ژوند په هکله پوه شو. زه غواړم چې ستاسو خپله کيسه واروم.))

سوزن راته ونه موسکل. زه فکر نه کوم چې هغې دې کله خندلي وي. خو غوسه هم نه ښکارېدله. هغې ناڅاپه وپوښتل: ((د څو کلو يې؟)) د هغې ځيرکې او نېغې سترگې په ما کې خښې وې.

ومې ويل: ((دوه دېرش.))

ويې ويل: ((نو ستا به هغه وخت په ياد نه وي چې روباتونه نه ول. له زرگونو کلونو راهيسې، انسان په شمسي نظام کې تنها ژوند کوي. خو نور نو اوس تنها نه يو. اوس موږ د مرستې لپاره خپل شاوخوا ته روباتونه لرو او دغه روباتونه تر انسانانو ډېر پياوړي، رښتيني او گټور موجودات دي. آيا په دې اړه دې کله فکر کړې؟))

ځواب مې ورکړ: ((نه، نه مې دی کړی.))

ويې ويل: ((ته چې يوه روبات ته گورې، نو يو ماشين وينې. يو فلزي او برېښنايي ماشين. خو تا له روباتونو سره وخت نه دی تېر کړی، نو ځکه ته هغوی نه پېژنې. دوی له موږ نه ډېر پاک او غوره دي.))

ورته ومې ويل: ((هيله کوم خپلې کيسې راته وکړئ. گډستوريزه مجله خپل خبرونه په شمسي-نظام کې تر درې ميليونو زياتو وگړو پورې رسوي. دوی بايد په دې پوه شي چې ته د روباتونو په باره کې څه وينا ورته لرې.))

خو روبات-ارواپوهې زما خبرو ته غوږ نه وو نيولی. هغې د ماضي په باره کې فکر کاوه. ويې ويل: ((رښتيا ده چې پنځوس کاله مخکې امريکايي روباتونو شرکت داسې روباتونه جوړ کړل چې په ځمکه استعمالېدل. خو اوس په ځمکه هېڅ څوک هم روبات نه لري. خو زما يې يوه بېلگه يادېږي چې روبي نومېدله. زه چې دې شرکت ته راغلم، يو کال وروسته يې هغه روبات ټوټې، ټوټې کړ. تر دې وخته پورې، يې تاريخ تېر شوی وو.

د يو څو شېبو لپاره يې خبرې بس کړې. خو ما هېڅ هم ونه وويل. اخر يې خبره وغځوله.

((روبي غږ نه درلوده. نوموړی نه غږېدونکی روبات وو. روبي د دې لپاره جوړ شوی وو چې له ماشومانو ساتنه وکړي. هغه يو ماشوم پالونکی (ايا) وو...))

(۲)

روي

((اته نوي! نهه نوي! سل!)) گلوريا تر ونې شاته پټه وه او په لوړ غږ يې اعداد شمېرل. خپلې سترگې يې پرانيستې. شاوخوا يې وکتل. روبي يې يوې خوا ته هم ونه لیده. ورو له ونې را وخوځېده. وړې ماشومې له ځان سره فکر وکړ: ((ممکن کور ته به ننوتی وي. دا خو غلط کار دی. هغه غالب کوي. دی بايد په دې ډول دغه لوبه ونه کړي. څو ځله مې ورته ويلې.))

گلوريا د ودانۍ په لور گامونه واخيستل. ډېر وروسته يې غږ واورېده. درب-درب-درب. د روبي فلزي پښې په ځمکه کړنگېدلې. دنگ رويوت د خپل پټېدو ځای پرې ايښی او د ونې په خوا يې منډې وهې.

گلوريا چيغه کړه ((ودرېره، روبي. ته بايد تر هغو منډه وا نه خپلې چې ما نه يې پيدا کړی.)) گلوريا د ونې په لور منډه کړه، خو روبي ترې ډېر تېز وو. تر ونې داسې لس گامه لرې روبي ناڅاپه ورو شو. گلوريا ترې تېره شوه او لومړی يې ونې ته لاس ور وور.

اته کلنې نجلۍ چيغه کړه: ((روبي منډې نه شي وهلی!!)) ښکته او پورته يې ټوپونه وهل او له خوشالۍ يې خندل: ((ما وگټله! ما وگټله!))

بالکل، روبي هېڅ ځواب ور نه کړ، ځکه چې هغه خبرې نه شوی کولی. هغه روان شو. گلوريا هم

پسې منډه کړه، خو ډېرې ورو منډې يې وهلې او هغه يې راگير نه شو کړی. اخر، گلوريا ودرېدله او ويې خندل ((ودرېره رويي! په خپل ځای ودرېره. اوس زه ځم چې پټه شم.))

رويي د گلوريا امر پر ځای کړ. خپل سر يې په هو وخواوه، مخ يې ونې ته کړ او خپلې سترگې يې پټې کړې. دا ځل گلوريا د پټېدو ځای ته منډه کړه.

تر پوره سل ثانيو وروسته، د رويوت سرې سترگې خلاصې شوې او شاوخوا يې وکتل. سمدستي پوه شو چې گلوريا تر لويې تيرې شاته پټه ده. رويي د هغې د لمنې يوه پيڅکه وليدله. رويي، سوکه سوکه د وړې ماشومې د پټېدو ځای ته ور روان شو. يو لاس يې د هغې خواته اوږد کړ او بل لاس يې په فلزي بڼه ولگېده، کړنگ يې شو.

گلوريا له تيرې هاخوا ته لاړه او په ژړا يې وويل: ((ته غالې کوې. اوه! له دې لويې ډېره سترې شوې يم. نور يې نه غواړم. زه سورلۍ غواړم.))

خو رويي سر وښوراوه او ځمکې ته يې وکتل.

گلوريا په نرمه ژبه وويل: ((رويي، زه غلطه وم، تا غالې نه کولې. بښنه غواړم. هيله کوم، ماته يوه سورلۍ راکړه.))

خو رويي يو ځل بيا خپل سر وښوراوه.

گلوريا وژړل: ((بايد په خپلو اوږو چکر راکړې او که يې را نه کړې، نو نور درته هېڅ کيسې نه کوم.))

رويي په احتياط وړه نجلۍ ور پورته کړه او په خپلو قوي او پراخو اوږو يې سپره کړه. بيا يې د وښو په لور منډه کړه چې د انگر ها بل لوري ته را شنه شوي وو. دلته ودرېدله، ورو يې گلوريا په نرمو وښو ښکته کړه. گلوريا په خوشالۍ وخنډل. رويي په تمه شو او بيا يې ورو د هغې وېښتان کش کړل.

گلوريا په موسکا وويل: ((کوم څه غواړې؟)) رويوت بيا د هغې وېښتان کش کړل.

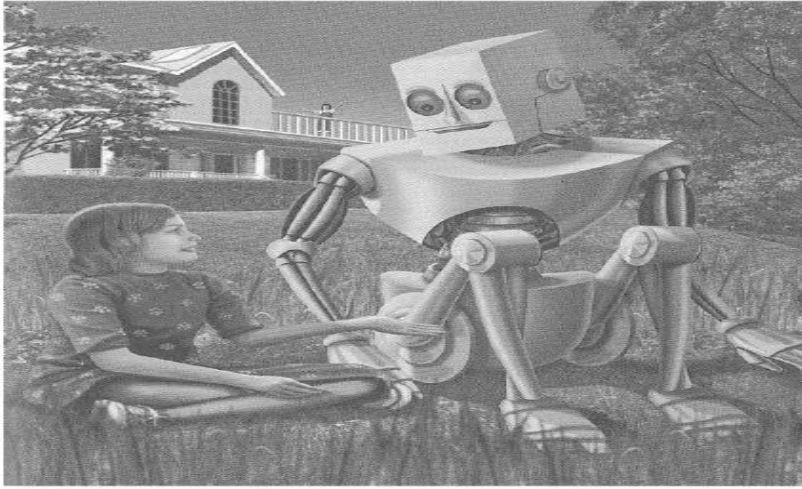
گلوريا وويل: ((اوه... زه پوهېرم چې ته څه غواړې. ته غواړې چې کيسه واوړې.))

رويي ژر خپل سر په هو وښوراوه.

گلوريا وويل: ((اوه، سمه ده. و نه و. يو وخت يوه وړه نجلۍ وه چې نوم يې ...))

رويي چې کيسې ته غوږ نيولی وو، سرو سترگو يې ځلا کوله.

گلوريا د کيسې تر ټولو په زړه پورې برخې ته رسېدلې وه چې يوه چيغه يې واوږده. ((گلوريا!)) د
ښځې غږ زير او له وارخطايي ډک وو.

گلوريا اررمی وايست او روبي ته يې وويل: ((مور مې غږ را کوي. بېرته مې کور ته يوسه، روبي!))
روبي يې سمدستي خبره ومنله. گلوريا يې يو ځل بيا خپلو اوږو ته پورته کړه. رويوت د مېرمن
وېستين خبره همېش سمدستي په ځای کوله. د گلوريا پلار ډېر ښه سپری وو، خو د مور له لاسه يې
روبي ډېر ځورېده. رويوت ايا او ماشومه دواړه کور ته راوړسېدل.

گرېس ويستين په کاور وويل: ((گلوريا، چېرته وي؟))

گلوريا ځواب ورکړ: ((له روبي سره وم، مورې.))

مېرمن ويستين وويل: ((روبي ته اوس تلای شي، او تر هغو رانه شي چې ما درته غږ نه وي کړی.))
روبي مخ واړاوه او روان شو.

گلوريا چيغه کړه: ((ودرېره، مورې! پرېږده چې پاتې شي. ما هغه ته يوه کيسه کوله او لا مې
ختمه نه ده.))

مور يې وويل: ((گلوريا!))

گلوريا وويل: ((خير دی، مورې! هغه ډېر خوږ ده.))

مېرمن وېستين وويل: ((گلوريا، بس پرې يې ږده، که نه د يوې اونۍ لپاره به د رويي مخ هم ونه وينې.

گلوريا وويل: ((سمه ده)). په سترگو کې يې اوبنکې ډنډ وې. ((خو ما رويي ته د هغه د خوښې کيسه کوله او ...))

رويوت ښکته وکتل او ورو يې قدمونه واخيستل.

جورج وېستين ارامه وو. نن يکشنبه وه. په اونۍ کې همدا يوه ورځ داسې وه چې کار به يې نه کاوه. د يکشنبې په ورځو کې به جورج له يوې ښې غرمۍ خوند اخيسته. بيا به کېناست او ورځپاڼه به يې لوستله. نو چې مېرمنه يې خونې ته راغله او ترڅنگ يې ودرېدل، هېڅ ښه احساس يې ونه کړ. د يو څو شېبو لپاره يې مريخ ته د سفرونو په هکله خبرونو لوستلو ته ادامه ورکړه. مېرمن وېستين دوه دقيقې په صبر ورته ناسته وه. بيا يې په بې صبرۍ دوه دقيقې نور هم انتظار وايست.

آخر يې خوله چوله کړه.

ويې ويل: ((جورجه!))

وېستين ورځپاڼه ښکته کېښوده او خپلې مېرمنې ته يې مخ ور واړاوه.

ويې پوښتل: ((څه دي، گرانې؟))

ويې ويل: ((جورجه! خبره د گلوريا او هغه مردار ماشين ده. هغه... هغه رويوت چې گلوريا ورته رويي وايي. يوه شېبه هم د گلوريا شا نه پرېږدي.))

ښاغلي وېستين وويل: ((ښه، نو همدا يې وظيفه ده. رويي د گلوريا پالونکې دی. او هغه اصلاً مردار يا خطرناک ماشين نه دی. هغه په شته رويوتونو کې تر ټولو غوره دی.))

مېرمن وېستين په غوسه خبره وغځوله: ((ماته غورځو، جورجه! زه نه غواړم چې يو ماشين زما د لور پالنه وکړي. هېڅ څوک په دې نه پوهېږي چې دی څه فکر کوي.))

د وېستين تندې تريو شو. غوسه ورغله او له څېرې يې داسې اېسېدل چې گنې نه پوهېږي چې اوس ستونزه په کوم ځای کې ده. ويې ويل: ((رويي له دوو کلونو را په دې خوا د گلوريا ساتنه کوي. مخکې خو دې دا اندېښنه نه ښودله.))

گرېس وويل: ((اولو کې خو زه اندېښمنه نه وم، خو...))

جورج د خپلې مېرمنې په خبرو کې ور ودانگل: ((روبي د همدې لپاره جوړ شوی چې د يوه ماشوم پالنه وکړي. هغه ډېر نرم خوښه او ښکلې رغول شوی.))

((خو ممکن يو څه پېښ شي او هغه... هغه بلا ممکن لېونی او...)) گرېس خپله خبره پوره نه شوی کړی.

جورج وويل: ((دا هېڅ امکان نه لري، د روبي د اخیستلو په وخت کې مو د رويوتپوهنې په لومړي قانون بحث کړی وو. ته خبره يې چې يو رويوت انسان ته زيان نه شي رسولی. خو په هر حال، له گلوريا نه يې نه شي لرې کولی. گلوريا له روبي سره مينه لري.))

گرېس وويل: ((خو جورج، گلوريا له نورو ماشومانو سره لوبې نه کوي. هغه يوازې غواړي له هغه ماشين سره اوسي. مور بايد له هغه خطرناک شي نه ځان خلاص کړو. زه ترې وپېرېم. بېرته يې په امريکايي رويوتونو شرکت خرڅ کړه. په دې باره کې مې په هغه شرکت کې له يو چا پوښتنه کړې.)) جورج په دې خبره لا ډېر غوسه شو. ويې ويل: ((نه، گرېس، دغه رويوت به تر هغو دلته وي چې گلوريا لويه شوې نه وي. نه غواړم په دې باره کې نور څه واروم.))

مېرمن وېسټن او ښاغلي وېسټن د روبي په هکله يوه اونۍ شخړه وکړه. او هر ځل به ښاغلي وېسټن ويل: ((روبي به همدلته وي!)) خو هر ځل به يې ځواب تر پخوا يو څه کمزوری وو. بالاخره، وېسټن د خبرو لپاره خپلې لور ته ورغی.

له گلوريا يې وپوښتل: ((زړه دې کېږي چې د نوي عصر تياتر ته ورشو.))

گلوريا وويل: ((اوه، ولې نه! روبي راسره تلی شي.))

پلار يې په خفگان ورته وويل: ((نه گرانې، خو چې بېرته کور ته راغلې بيا يې ورته کيسې کولې شي.)) له دې سره يې له خپلې لور نه مخ واړاوه، ځکه د خپلې لور مخ ته يې نه شوی کتلی.

گلوريا او پلار يې کور ته را ورسېدل.

وړې ماشومې چې څنگه له موټر نه توپ کړل، ويې ويل: ((د نوي عصر تياتر ډېر خوندور وو. زه بايد د هغه په باره کې روبي ته هر څه ووايم.))

انگر ته يې منډې کړې، خو روبي هلته نه وو. ټول کور يې ولټاوه، خو په کور کې هم نه وو. اخر، خپلې مور ته ورغله: ((مورې، روبي چېرته دی؟))

مېرمن وېستين خپله لور په غېږه کې ور ټينگه کړه: ((گلوريا خفه نه شې، روبي لاړ.))
گلوريا چيغه کړه: ((لاړ؟ چېرته لاړ؟))

مېرمن وېستين وويل: ((ټول ځايونه مو ولټول، خو پيدا مو نه که.))

گلوريا وويل: ((بېرته به راشي؟)) گلوريا له ژړا ډکه وه.

مور يې وويل: ((گلوريا، روبي تش يو ماشين وو.))

په ژړا يې وويل: ((هغه يوازې يو ماشين نه وو، زما ملگرى وو. زه يې بېرته غواړم، مورې.))

مېرمن وېستين خپل مېړه ته وويل: ((ډېر ژر به ژړا بس کي، په څو ورځو کې به يې هغه بدرنگه رويوت هېر وي.))

گلوريا ژړا بس کړه، خو ورسره يې موسکا هم ختمه شوه. ډوډۍ يې نه خوړله او نه يې له چاسره لوبو ته زړه کېده. وړه ماشومه ډېره غلې شوې وه او مور يې يو ځل بيا اندېښمنه شوه.

يو ماښام گرېس د ناستې خونې ته ننوته. جورج ورځپاڼه مخته نيولې وه. خپلې مېرمنې ته يې وکتل. ((څه خبره ده؟))

گرېس ځواب ورکړ: ((گلوريا... هغه ډېره خفه ده.))

ويې ويل: ((ښه به وي چې روبي بېرته ورته راوړو.))

گرېس وويل: ((نه! زه يو بل فکر لرم. گلوريا که دلته وي، نو روبي يې له ياده نه وځي. ښه به وي چې نيويارک ته يې يوسو.))

((نيويارک! په اگسټ مياشت کې دغه ښار تر ټولو بد حالت کې وي.))

گرېس وويل: ((که هر څنگه وي، بايد لاړ شو، گلوريا به هلته نوي شيان وويني. له نوو ملگرو سره به وپېژني. او هغه ماشين به يې هېر شي.))

د گلوريا مور او پلار نيويارک ته د چکر په باره کې گلوريا ته وويل. گلوريا ډېره خوشاله وه. د

سفر ورځ چې را ورسېده، ورې ماشومې ډېر زيات خندل. دوی چې په ټاکسي-جايرو کې هوايي ميدان ته روان وو، ناڅاپه يې خپلې مور ته مخ ور وگرځاوه:

((زه پوهېږم چې مور ولې هغه ښار ته روان يو، مورې! مور څو چې روبي پيدا کړو، کانه؟))

مور يې چې ځواب ور نه کړ، گلوريا خپله پوښتنه تکرار کړه.

مېرمن وېستين په کاور ور غبرگه کړه: ((کېدای شي.))

۱۹۹۸ زېږديز کال وو او د گرځندويانو لپاره په نيويارک ښار کې د کولو او ليدلو لپاره گڼ شيان وو. وېستين کورنۍ د هسکې روزويلټ ودانۍ سر ته وختل او لاندې ښار ته يې راوکتل. له موزيمونو او ژوبونو يې ليدنه وکړه. په يوه زړه کښتۍ کې يې په هډسن سيند کې سفر وکړ. گلوريا او مور و پلار يې په يوه هوايي بېړۍ کې د ستراتوسفير پر سر الوتنه وکړه. په يوه اوبتل کې په سمندر کې لاندې کوز شول. درې واړو خريداري وکړه. خو گلوريا يوازې له روبيونو سره علاقه لرله. مېرمن وېستين نه غوښتل چې روبيونو وويني، خو گلوريا غوښتل چې يوازې روبيونو وگوري.

يوه ورځ د ساينس او صنعت په ميوزيم کې گلوريا ورکه شوه. مور او پلار يې د څو دقيقو لپاره ولټوله. اخر يې په يوه خونه کې له خبرې کوونکي روبيون سره وموندله.

مور يې په غوسه کې ترې وپوښتل: ((گلوريا، ولې را وتښتېدې؟))

گلوريا ځواب ورکړ ((زه راغلم چې خبرې کوونکي روبيون ووينم، مورې. فکر مې وکړ چې دی به خبر وي چې روبي چېرته ده.)) ورې ماشومې په ژړا شروع وکړه. ((زه بايد روبي پيدا کړم، مورې!))

مېرمن وېستين نه پوهېدله چې څه وکړي.

په همدې ماښام جورج وېستين يوازې دباندې ووت. چې بېرته راستون، خوشاله برېښېده.

په سهار کې يې خپلې مېرمنې ته وويل: ((زه يو نظر لرم.))

گرېس وويل: ((گوره د امريکايي روبيونو له شرکت نه روبي بېرته نه اخلو.))

جورج ورغبرگه کړه: ((نه، خو گلوريا فکر کوي چې روبي يو سړی وو. هغه يې ملگری وو. نو بيخي همدا وجه ده چې له ذهنه يې نه وځي. مور بايد گلوريا ته دا وښيو چې روبي انسان نه وو. دا بايد

پوه شي چې رويي د يو څو فلزي ټوټو مجموعه وه چې په برق چلېده. نو په دې ډول به يې له ذهنه ووځي.))

گرېس وپوښتل: ((نو څنگه به دا کار وکوي؟))

جورج وويل: ((ما د امريکايي رويوتونو له عمومي مدير سره خبرې کړې، هغه به مور ته خپله فابريکه وښيي چېرته چې دغه رويوتونه جوړېږي. نو گلوريا به پوه شي چې رويوت اصلاً ژوندي موجود نه دی.))

مېرمن وپستين په خندا وويل: ((جورج، څومره ښه نظر ده!))

ښاغلي وپستين وموسکل.

ښاغلي سټرترز، د امريکايي رويوتونو د شرکت عمومي مدير وو. خبرې کول يې سخت خوښېدل. له وپستين کورنۍ سره يې په فابريکه کې د گرځېدو په باره کې خبرې کولې. مېرمن وپستين له رويوتونو سره هېڅ دلچسپي نه لرله. خو له ښاغلي سټرترز نه يې وغوښتل چې ځينې شيان ورته تشریح کړي. هغې غوښتل چې لور يې د رويوتونو په هکله په هر څه پوه شي. خو د جورج وپستين صبر اخري پورې ته رسېدلی وو.

ويې پوښتل: ((هغه ساحه ليدلی شو چې هلته يوازې رويوتونه کار کوي.))

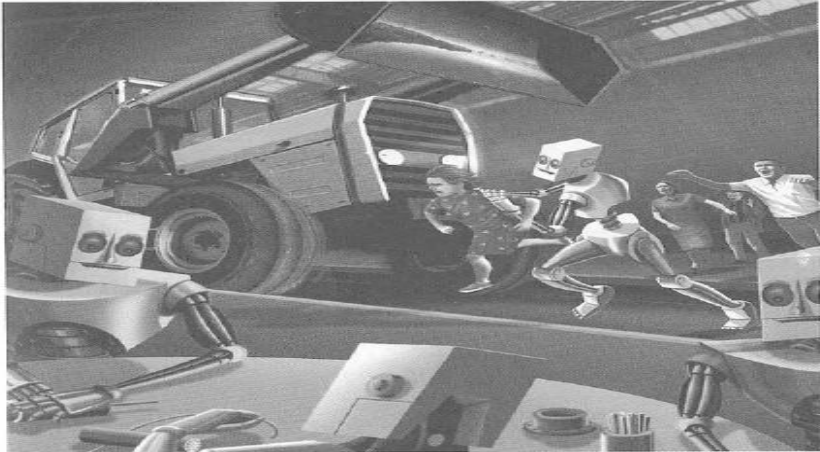
ښاغلي سټرترز په موسکا وويل: ((اوه، هو، هو. رويوتونه، رويوتونه جوړوي. هو، ولې نه. په ما پسې راشئ.))

سټرترز، وپستين کورنۍ لويې خونې ته ورسره بوتله. په خونه کې ډېرو زياتو رويوتونو په گډه کار کاوه.

سټرترز په وياړ وويل: ((دغه دی، رويوتونه يوازې او په خوندي ډول په کار لگيا دي. تر اوسه پورې له رويوتونو سره هېڅ پېښه هم نه ده رامنځته شوې...))

گلوريا غوږ نه وو ورته نيولی. په خونه کې يو سړی هم نه وو. خو شپږ يا اووه رويوتونه وو چې د خونې په منځ کې په يوه مېز يې کار کاوه. گلوريا په ښه ځيرتيا ورته وکتل. ډاډه نه وه، خو يو رويوت داسې ښکارېده، لکه هماغه چې رويي وي!

گلوريا له هيچانه چيغه کړه: ((روي!)) گلوريا چې د روبي په لور خونې ته ور منډه کړه، هغه لوی تراکتور يې ونه لیده چې د دې لور ته را روان وو. درې کسانو چې دغه صحنه يې لیده، وېرې واخيستل. غړو يې کار پرېښود. جورج په خپلې لور پسې منډه واخيسته، خو ډېر ورو وو. نږدې وو چې تراکتور گلوريا ووهي. خو روبي سمدستي را وخوځېده او گړندی راغی. د سترگو په رپ کې په اوږدو پښو د وېرې نجلۍ څنگ ته راوړسېده. نجلۍ يې له لاسه ونيوله او د تراکتور له مسير نه يې هاخوا ته يووړه.

نيمه ثانيه وروسته، تراکتور له هماغه ځايه تېر شو چېرته چې گلوريا ولاړه وه. د گلوريا مور او پلار خپلې لور ته ور منډه کړه او کلکه يې په غېږ کې ونيوله. گلوريا وخنډل. هغه نه پوهېدله چې لږ مخکې يو خطر ورته متوجه وو. هغې خپل ملگری موندلی وو، روبي. مېرمن وېستين خپله لور ښکته کړه او خپل مېړه ته يې مخ کړ. په غوسه يې وويل: ((دا هر څه تا پلان کړي، که نه؟ ته پوهېدې چې گلوريا به يې دلته پيدا کړي! روبي دلته د کار لپاره نه وو ډيزاين شوی.))

جورج وويل: ((هو، گرېس. زه پوهېدل چې روبي به همدلته وي. خو زه په دې نه پوهېدم چې دا هر څه به پېښ شي. او روبي به د گلوريا ژوند وژغوري. دا ځل يې نو بېرته نه شې شړلی.))

گرېس وېستين خپلې لور او روبي ته وکتل. روبي په خپلو قوي فلزي لاسونو کې وره ماشومه نيولې

وه. سرو سترگو يې ځلا کوله.

مېرمن وېستين وويل: ((سمه ده جورجه!)) اسوبلی يې وکينين. ((له مور سره ژوند کولی شي.))

سوزن کالوين وويل: ((گلوريا په ۱۹۹۸ کې روبي ومونده. تر ۲۰۰۲ کاله پورې، د امريکايي روبيونو شرکت خبرې کوونکي روبيونونه هم اختراع کړي وو. خو هغه وخت ډېرو خلکو د هغوی په هکله اعتراضات او نيوکې وکړې. دوی وېرېدل. روبيونونه اوس د انسانانو په څېر ښکارېدل او د هغوی غوندې چلند يې کاوه، او خلکو دغه شی نه خوښاوه. د ۲۰۰۳ او ۲۰۰۷ کلونو ترمنځ زياترو دولتونو پر ځمکه په روبيونو بنديز ولگاوه.

ومې پوښتل: ((نو آيا گلوريا بايد روبي بېرته شرکت ته وسپاري؟))

ډاکټر کالوين وويل: ((هو، زه چې په ۲۰۰۷ کال کې د امريکايي روبيونو شرکت ته راغلم، شرکت له مالي ستونزو سره مخ وو. د دې وجه دا وه چې دوی په ځمکه روبيونونه نه شوی خرڅولی. خو بيا موږ د روبيونو يو نوی ډول ايجاد کړ. دغو موډلونو د شمسي نظام په نورو سياراتو کې څېرې کولی شوی.))

ومې ويل: ((او په دې ډگر کې مو ډېر برياليتوب په برخه شو.))

کالوين وويل: ((ښه نو، ځينې ستونزې مو لرلې. لومړی مو هڅه وکړه چې هغه موډلونه بدل کړو چې موږ اختراع کړي وو. خو په دې کار مو زړه مطمئن نه شو. خو، ځوانه! که ته غواړې چې په دې اړه نور پوه شې، بيا به نو ښه وي چې له گريگوري پاول او مايکل ډونوان سره وغږېږې.)) کالوين خپله خبره وغځوله: ((پاول او ډونوان د روبيونو جوړونې انجینران دي. دوی دې شرکت ته د همدې لپاره را استول شوي چې د شرکت د روبيونو ستونزې حل کړي. زه نه پوهېږم چې ډونوان به اوس چېرته وي، خو پاول په نيويارک کې اوسېږي.))

ما ورنه وپوښتل: ((د دې ستونزو په باره کې تاسو لږ نور راته غږېدلې شئ. ښاغلی پاول به نور تفصيلات وروسته راکړي.))

سوزن کالوين خپل نري نري لاسونه په مېز کېښودل.

ويې ويل: ((دوه يا درې داسې قضیې شته چې زه يې په اړه لږ و ډېر معلومات لرم، د هماغو کيسې به درته وکړم.))

(۳)

استدلال

د رويوت جوړونې انجينران گريگوري پاول او مايکل ډونوان هغه فضايي تمخای ته استول شوي وو چې پنځم لمريز تمخای نومېده. دوی له هغه کار نه کتنه کوله چې تجربوي رويوتونو سرته رساوه. پاول او ډونوان شاوخوا دوه اونۍ په دې تمخای کې وو چې يوې ستونزې ته يې پام شوو.

دواړه ځوانان د مامور په خونه کې ناست وو. گريگ پاول تر مېز اخوا وکتل او په کرار غږ يې وويل «ته، ما او ډونوان يوه اونۍ مخکې جوړ کړې.»

هېڅ ځواب رانه غۍ. يوازې د وړانگو د مدير غږ راته چې خونه يې د مامور تر خونې لاندې وه.

کيوټي ۱ رويوت ونه خوځېده. سرو سترگو يې تر مېز اخوا سړي ته ځيرل. پاول ناڅاپه وارخطا شو. کيوټي رويوتونه ډېر زيات ځيرک وو، خو هېڅ څوک نه پوهېدل چې دوی څه فکر کوي. په دې کې شک نه وو چې د جوړېدو پر مهال په هر رويوت کې د رويوتپوهنې قوانين ځای پر ځای شوي وو. نو دغه رويوت چې دې کسانو پرې کيوټي نوم ايښی وو، بې ازاره وو. خو کيوټي موډل په ورسټيو وختونو کې پنځول شوی وو. او دغه ماشين د کيوټي موډلونو لومړنۍ نمونه وه.

پاول د توضیح په ډول وويل: ((کوم څه جوړ کړې، کيوتې. ودې ويل چې ستا حافظې يوه اونۍ دمخه کار پيل کړ. دا ځکه چې ما او ډونوان په گډه جوړ کړې يې. موږ له هغو پروزو جوړ کړې چې له ځمکې نه را لېږل شوي وو.))

رويوت ورته وويل: ((بايد تر دې ښه وضاحت دې راکړې وي. زه دې ولې جوړ کړم؟ دا يو بې منطقه کار دی.))

پاول وويل: ((ولې)). ويې خندل.

کيوتې وويل: ((زه تر اوسه لا باوري نه يم. خو زه به له خپل عقل نه کار واخلم او له حقيقت نه به خبر شم.))

پاول پاڅېد. د رويوت په يخه، فلزي اوږه يې لاسونه کېښودل. ويې ويل: ((زه به درته يو څه واضح کړم. ته لومړی رويوت يې چې د خپل موجوديت په باره کې دې پوښتنه وکړه. ته ځيرک يې. ته په دې پوهېدلې شې چې له دې ځای نه دباندې څه پېښېږي. له ماسره راشه.))

رويوت له انجينر سره له خونې دباندې ووت. پاول يوه بټنه کېکارله. د دېوال يوه برخه وازه شوه. تر دېواله شاته، د غټې ښيښې يوه کړکۍ وه. له کړکۍ نه اخوا يې توره فضا وليده او ميليونونه روښانه ستوري يې تر سترگو شول.

ويې ويل: ((وگوره.))

کيوتې له کړکۍ نه وکتل. ويې ويل: ((دې ته ورته شيان مې مخکې هم ليدلي، په انجن خونه کې.))

پاول تورتم اسمان ته گوته ونيوله. ويې ويل: ((د هاغه په اړه څه وايې؟))

کيوتې ځواب ورکړ: ((يوه توره ماده ده چې کوچني ځلانده ټکي لري. زه پوهېږم چې مدير پر دې کوچنيو ټکو وړانگې اچوي. دغه وړانگې تل يو ډول ټکو ته ورځي. او زه پوهېږم چې دغه ټکي حرکت کوي او زموږ وړانگې هم له دوی سره حرکت کوي.))

پاول وويل: ((افرين، اوس غوږ ونيسه. دغه توره ماده فضا ده. فضا نه پيل او نه هم پای لري. اندازه کېږي نه. دغه کوچني ټکي نړۍ دي - ځينې سيارې دي او يو شمېر يې ستوري دي. او دغه ټول په فضا کې په حرکت کې دي. يو شمېر نړۍ کوچنۍ دي. نورې يې لويې دي او ميليونونه کيلومتره پراختيا لري. فضايي تمځايونه، لکه دغه زموږ يو، د دې نړۍ په پرتله ډېر کوچني دي.

پنځم شمسي تمخای يوازې يو ميل پراخوالی لري. او دغه تمخای انسانانو جوړ کړی.))

پاول خبره پسې ونيوله: ((انسانان، لکه ډونوان او زه، په ځينو نړيو کې ژوند کوو. خو يو شمېر نړۍ يخې او تشې دي. د دې لپاره چې ژوند پکې وشي، انرژي ته اړتيا لري. تر ټولو ستر ستوری لمر دی. لمر د سوځوونکې انرژۍ لوی توپ دی. نو موږ له لمر نه انرژي اخلو او دغه انرژي يخو او تشو نړيو ته برابروو. موږ د دې تمخای د وړانگو له مدير نه کار اخلو او يخو نړيو ته د انرژي وړانگې لېږو.))

کيوټي پوښتنه وکړه: ((تاسو له کوم ټکي نه ياسته؟))

پاول له کړکۍ نه وکتل. يوه کوچني او روښانه آبي ټکي ته يې گوته ونيوله. ويې ويل: ((هاغه دی، کيوټي. هاغه زموږ نړۍ ده. موږ يې ځمکه بولو. په ځمکه درې بيليونه انسانان ژوند کوي. او شاوخوا درې اونۍ وروسته به زه بېرته ځمکې ته ستون شم.))

روبوت وويل «خو زه څنگه، پاوله؟ زما وجود دې راته تشریح نه کړ.»

پاول وويل: ((فضايي تمخايونه چې لومړی جوړ شول، انسانانو پرې واکمني کوله. دوی به د انرژۍ وړانگې په سمه توگه لېږلې. خو د وړانگې تودوخه او تشعشع خطرناک دي. او په فضا کې ډېری وختونه الکتروني توپانونه راځي. دغه شيان چې انسانانو ته زيان رسوي، نو ځکه روباتونه جوړ

شو. او اوس، يوازې په هر فضايي تمخای باندې دوو انسانانو ته ضرورت وي. تر دې دمه چې کوم رويوتونه جوړ شوي، ته يې پرمختللي نوعه يې. که ته په يوازې ځان دغه تمخای اداره کړی شې، نور نو انسانان اړتيا نه لري چې دلته کار وکړي. دوی به يوازې د ترميماتو لپاره د پرزو راوړلو په خاطر دلته راځي.))

د رويوت سرو سترگو ځلا کوله. ويې ويل: ((سيارې چې ميليونونه كيلومتره پراخوالی لري! داسې نړۍ چې بيليونونه انسانان لري! وېبڼه پاوله، خو زه دې په خبرو باور نه لرم. زه به پخپله حقيقت پيدا کړم.))

رويوت چې له خونې ووت، ډونوان خونې ته را دننه شو او رويوت يې ترڅنگ تېر شو.

ډونوان پوښتنه وکړه: ((څه وشول؟))

پاول ځواب ورکړ: ((کيوټي ته مې وويل چې هغه مور جوړ کړی، ځمکه، فضا، ستوري او سيارې مې ورته تشریح کړل. خو زما په خبرو باور نه لري. غواړي پخپله په حقيقت ځان پوه کړي.))

ډونوان گوتې په خپلو سرو وېبڼتان کې تېرې کړې. په غوسه يې وويل: ((دغه رويوت مې هسې نارامه کوي.))

څو ورځې وروسته کيوټي د مامور دروازه وټکوله او دننه شو. پاول او ډونوان غرمۍ خوړه. ډونوان لاسونو کې سانډويچ نيولی وو، ښکته يې کېښود.

رويوت ژر وويل: ((ډونوانه، پاوله، يو څو خبرې درسره لرم.))

ډونوان له پاول نه پوښتنه وکړه: ((اوس نو مور دلته کېنو او دې احمق رويوت ته غوړ ونيسو؟))

پاول وويل: ((غلی شه، مايکه! ښه کيوټي وايه. غوړ يو.))

کيوټي وويل: ((له دوو ورځو نه فکر کوم. ډېر دلچسپه وو. زما لومړۍ پوښتنه دا ده: زه ولې موجود يم؟))

پاول تندۍ تريو کړ. ويې ويل: ((مخکې مې درته وويل. ته ځکه موجود يې چې مور دواړو - ډونوان او ما - جوړ کړی يې.))

ډونوان وويل: ((او که زه دې نه مني، نو مور دې بېرته سره برخې، برخې کولی شو.))

رويوت دواړو ته وکتل: ((تاسو جوړ کړم؟ ولې داسې فکر کوئ. دا خو بې منطقه خبره ده.))

پاول پوښتنه وکړه: ((ته ولې دا خبره کوې؟))

د کيوتي له خولې نا اشنا غږ ووت. تر ډېره خدا ته ورته وو. ويې ويل: ((تاسو ساده موجودات يئ. له نرمې مادې جوړ يئ. کمزوره يئ. سم نه يئ ډيزاين شوي.)) د ډونوان سانډويچ ته يې گوته ونيوله. ويې ويل: ((تاسو مجبوره يئ له دې خوړو څخه انرژي واخلي چې په خوله يې نښاسئ. او خوب ته ضرورت لرئ. که د تودوخې په درجه کې لږ تغير راشي، زيان وينئ. تشعشع درته زيان لري. خو زه ډېر ښه ډيزاين شوی يم. زه په ډېر اسانه انرژي اخيستلی شم. او په سملاسي او مؤثر ډول يې استعمالوم. فلزي بدن مې قوي دی او خوب ته هم اړتيا نه لرم. تشعشع او د درجه حرارت بدلون ماته کوم زيان نه لري. يو ساده موجود، تر ځان برتر او غوره موجود نه شي خلق کولی.))

ډونوان په غوسه وويل: ((که موږ نه يې جوړ کړی، نو چا جوړ کړی يې؟))

کيوتي ورو سر وخوځاوه. ويې ويل: ((ډونوانه، افرين دې وي په تا. همدا زما دوهمه پوښتنه وه. کوم ذات چې زه خلق کړی يم، هغه بايد تر ما ډېر ځواکمن وي. نو، دې پوښتنې ته يوازې يو منطقي ځواب پاتې کېږي.))

دواړه سړي غلي وو.

کيوتي خبره وغځوله: ((هغه موجود چې په دې تمځای کې هر شی کنټرولوي. موږ ټول همدې موجود ته کار کوو.))

ډونوان، پاول ته وکتل. ويې ويل: ((گريگه! دا خو د هغه کنورټر په باره کې غږېږي، کنه؟))

کيوتي اسوبلی وايست. ويې ويل: ((زه د خدای په باره کې خبرې کوم. خدای هغه موجود دی چې موږ ټول يې خدمت کوو.))

ډونوان وخنډل او پاول خپل سر وخوځاوه.

رويوت وويل: ((هغه ذات لومړی انسانان خلق کړل. انسانان تر ټولو ټيټ ډول موجود دی. ساده دي. ورپسې دې ذات لا ډېر ځيرک او هوشيار موجودات وپنځول؛ يعنې موږ رويوتونه. په پای کې دې څښتن زه جوړ کړم. زه دلته د دې لپاره را استول شوی يم چې د وروستيو انسانانو ځای ونيسم. له نن نه وروسته به زه د خدای خدمت کوم.))

پاول په غوسه وويل: ((نه! ته به زموږ خبره منې. ته به تر هغو غلی کېنې، تر څو موږ پوه شو چې

ته له کنورټر نه سمه استفاده کولی شي. ته به دلته له کنورټر سره کار کوې. همدا وجه وه چې ته مو جوړ کړې. په خبره پوه شوې؟ اوس څه نو.))

کيوټي څه ونه ويل او له خونې ووت.

ډونوان گوتې په وېبستانو کې تېرې کړې. ويې ويل: ((دغه رويوت مو په کومه بلا اخته کوي. بيخي لېونی دی.))

د پنځم شمسي تمځای په کنټرول خونه کې انجینرانو د کنورټر د بونگا غږ اورېدلی شو. دغه ستر ماشين تر دوی لاندې وو. له څو ساعتونو راهيسې کنورټر له لمر نه انرژي جذب کړې او بيا د وړانگو مدير دغه انرژي څلورم تمځای ته انتقال کړې وه.

ډونوان وويل: ((د څلورم تمځای وړانگه په خپل وخت مريخ ته ورسېده. اوس نو د وړانگو مدير بندولی شو.))

پاول سر و خوځاوه. ځواب يې ورکړ: ((سمه ده)) خو اندېښمن وو. ((دې ډېټا ته وگوره. يو الکتروني توپان زموږ لوري ته را روان دی. ممکن توپان هغه وړانگه ووهي چې بايد ځمکې ته برابره شي. مايکه! د انجن خونې ته لاندې ورشه. کيوټي همالته ده. وگوره چې هغه څه کوي.))

ډونوان وويل: ((سمه ده.))

ډونوان چې د انجن سترې کوټې ته ورغی، په کيوټي يې سترگې ولگېدې. کيوټي رويوت، له کاري رويوتونو سره يو ځای د ايل ټيوب څنگ ته ولاړ وو. ناڅاپه کاري رويوتونه د ايل ټيوب په وړاندې په زنگنو وغورځېدل. ورپسې کيوټي ورو د رويوتونو په کرښه کې کوز او پاس وگرځېده.

ډونوان په منډه په زينو ښکته شو. چيغه يې کړه: ((تاسو څه کوئ، فلزي احمقانو؟ پاڅېرئ. هغه ايل ټيوب پاک کړئ.))

خو کيوټي غلی وو او يو کاري رويوت هم ونه خوځېده.

ډونوان تر ټولو نږدې رويوت تېل واهه. بيا يې چيغه کړه: ((پاڅېره!))

لږ وروسته يې رويوت خبره ومنله. ويې ويل: ((خدای زموږ رهبر دی او کيوټي ۱ د هغه پيغمبر

شلو رويوتونو ډونوان ته وکتل او شل واړو دغه خبره تکرار کړه: ((خدای زموږ رهبر دی او لومړی کيوټي د هغه پيغمبر دی.))

کيوټي وويل: ((بېننه غواړم، ډونوانه! زما ملگري اوس د خدای اطاعت کوي.))

ډونوان وويل: ((چټيات مه بادوه! خدای مدای نشته او نه هم ته کوم پيغمبر يې. ته به زما خبره منې. همدا اوس، له انجن خونې ووځه.))

کيوټي وويل: ((زه يوازې د خپل خدای امر منم.)) کيوټي د ډونوان مخې ته ودرېد.

انجينر له وېرې ولږېد.

رويوت وويل: ((بېننه غواړم، ډونوانه! خو ته او پاول د انجن يا کنترول خونې ته نه شئ ننوتلی.))

کيوټي خپل لاس وڅوځاوه او دوو رويوتونو د ډونوان لاسونه ونيول. پورته يې کړ او په بېرته يې زينو ته ورساوه.

پاول او ډونوان د مامور په خونه کې وو. دوو رويوتونو د خونې مخې ته څوکيداري کوله.

ډونان په غوسه وويل: ((رويوتونه بايد زموږ خبره ومنې، همدا د رويوتپوهنې دوهم قانون دی.))

پاول وويل: ((خو دوی يې نه مني، موږ دلته راغلي وو چې د رويوت د شرکت ټولې رېرې حل کړو. خو ستونزې مو حل نه کړې او پاتې راغلو. اوس نو د رويوتونو اعصابو کار پرې ايښی او موږ ته خطر جوړ دی. له منځه لاړو. بنايي د امريکايي رويوتونو شرکت مو مريخ ته واستوي. مريخ د مړينې لپاره يو ډېر وحشتناک ځای دی. يا، کېدای شي چې زندان ته مو ولېږي.))

ډونوان وويل: ((يوه شېبه صبر وکړه، تر دې مهمه خبره هم شته چې بايد ورته اندېښنه وکړو.

الکتروني توپان به مستقيماً د ځمکې له وړانگې تېرېږي، نو بايد د وړانگې موقعيت ور بدل کړو.))

پاول په راتلونکي خطر پوه شوی وو. رنگ يې زېر اوښتی وو او له وېرې يې وويل: ((که کيوټي په سم ډول وړانگه کنترول نه کړي، نو دغه وړانگه به د ځمکې يوه برخه وړانه کړي.))

ډونوان هڅه وکړه چې له خونې ووځي. خو ساتونکو رويوتونو يې مخه ونيوله. دغه گړی، کيوټي را ښکاره شو.

رويوت په نرمه ژبه دواړو سرېو ته وويل: ((هيله کوم مه غوسه کېږئ، خو زما په گومان نور تاسو

ته اړتيا نه لرو؛ پاوله، ډونوانه، تاسو دلته بې هدفه ياستئ.))

پاول پاڅېد. ويې ويل: ((هدف دې څه دی؟))

کيوټي ځواب ورکړ: ((زما له پيداېښت مخکې، تاسو د خدای خدمت کاوه. اوس، زه د خدای خدمت کوم. همدا زما دنده ده. نور نو ستاسو موجوديت بې ضرورته دی. زه تر تاسو غوره يم او بايد زه د خدای خدمت وکړم.))

کيوټي خپل وسپنيز لاسونه له دواړو کسانو را تاو کړل، ويې ويل: ((پاوله، ډونوانه! تاسې دواړه مې خوښېږئ. تاسو تر ما ټيټ موجودات ياستئ، خو د خدای مو ډېر ښه خدمت کړئ.))

ډونوان او پاول تر يو څه وخته له کيوټي سره بحث وکړ، خو خبره له امکانه وتلې وه. روبات په دواړو انجينرانو باور نه کاوه. يو څو شېبې وروسته، کيوټي له خونې ووت.

پاول وويل: ((موږ بايد هغه پوه کړو، الکتروني توپان به تر اته څلوېښت ساعتونو مخکې را ورسېږي. مخکې له دې چې ناوخته شي، کيوټي مو بايد کنټرول خونې ته ور پرېږدي.))

ډنوان وويل: ((هو، پوهېږم.)) ډنوان ناڅاپه وخنډل. ويې ويل: ((گرېگه، زه يو فکر لرم. کيوټي هېڅ منطقي استدلال ته غوږ نه ږدي، نو موږ يې بايد عملاً ورته وښيو. راځه يو بل روبات به جوړ کړو او دی دې راته وگوري. په دې ډول به يې پر موږ باور وشي.))

دواړو انجينرانو کابو درې ساعته کار وکړ. د دواړو مخې ته يو روبات اوږد غځېدلی وو. يو ساده موډل يې جوړ کړی وو او تقريباً مکمل شوی وو. اوس يې دې انجينرانو بايد سر ور جوړ کړی وی.

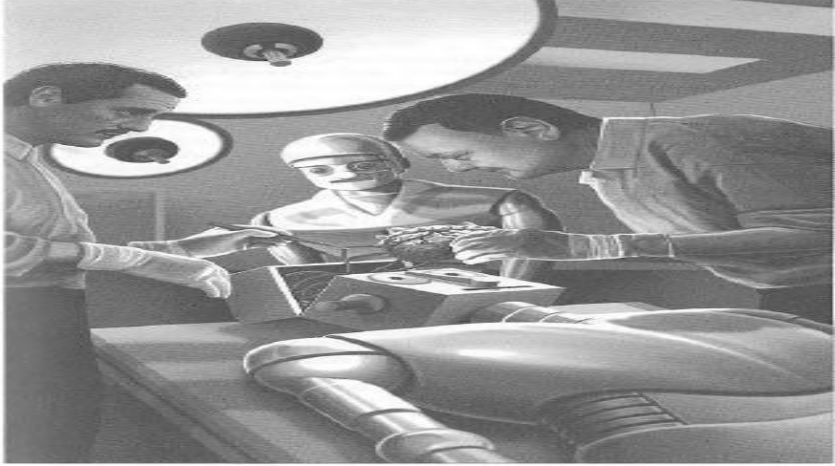
پاول کار ودراره او کيوټي ته يې وکتل. روبات به څه فکر کاوه؟ د پاول او ډونوان د کار په جريان کې، روبات نه کومه خبره کړې وه او نه خوځېدلی وو. غلی ناست وو.

پاول وويل: ((مايکه، راځه چې اوس يې ماغزه په خپل ځای کې نصب کړو.))

ډونوان په احتياط پوزيتروني ماغزه د روبات په فلزي سر کې کېښودل.

اوس نو روبات يوازې برېښنا ته اړتيا لرله.

پاول خپل لاس هغه سويچ ته ور اوږد کړ چې روبات يې ژوندی کاوه. بيا يې وويل: ((راته گوره، کيوټي، ښه په ځير راته وگوره.))

(راځه چې اوس يې ماغزه په خپل ځای کې کېږدو، مايکه!)، پاول وويل.

کله چې پاول سويچ کېکاږه، رويوت خپل سر را پورته کړ.

بيا ورو له مېز نه را پاڅېده او د انجينرانو څنگ ته ورغی.

ويې ويل: ((زه غواړم چې کار پيل کړم، زما خدايانو.))

ډنوان دروازې ته ور منډه کړه. ور يې پرانيست او نوي رويوت ته يې وويل: ((په دې زينو ښکته لاړ شه، هدايات به درکول شي.))

پاول، په مسکا کيوټي ته وويل: ((ښه نو؟ اوس باور کوې چې ته هم مور جوړ کړی يې؟))

د کيوټي غږ مړاوی او تند وو. ځواب يې ورکړ: ((نه! تاسو يوازې د رويوت برخې سره يو ځای کړې دي، په اصل کې خو مو نه دی خلق کړی. دغه برخې يې خدای خلق کړې دي.))

د انجينرانو په خپلو غوږونو باور نه کېده چې دا څه اوري. ډنوان چيغه کړه: ((غوږ ونيسه، د رويوت دغه برخې له ځمکې نه را استول شوې وې. که د تمځای په کتابتون کې کتابونه ولولې، نو په هر څه به دې سر خلاص شي.))

کيوټي ور غبرگه کړه: ((کتابونه؟ ما ټول کتابونه لوستي دي. دغه کتابونه هم خدای ليکلي دي. دا کتابونه ستاسو لپاره ليکل شوي، زما لپاره نه دي. تاسو د خپل موجوديت توجیه غوښتله او خدای هغه توجیه درته بيان کړه. ممکن تاسو به په ټول حقيقت نه پوهېږئ. بده يې مه منئ. تاسو انسانان

د خدای د پلان يوه برخه ياستی.)) له دې وروسته، کيوتي مخ تاو کړ او له خونې ووت.

پاول وويل: ((راتلونکې اونۍ به زموږ ځايناستي انجينران راشي، بيا نو بايد بېرته ځمکې ته لاړ شو او دا ورته تشریح کړو چې څنگه مو ماته وخوړه.))

ډونوان چيغه کړه: ((گرينگه، موږ بايد يو څه وکړو. کيوتي په هغه څه باور نه لري چې ويې ليدل، او يې وربدل او يا يې په کتابونو کې لوستلي دي.))

پاول وويل: ((پوهېږم)). د پاول غږ دروند او له غوسې ډک وو. خبرې يې وغځولې: ((دغه رويوت يوازې په منطق باور لري، په بل هېڅ شي هم نه. زه ځم، ويده کېږم.))

دوولس ساعته وروسته، له دواړو نه يو هم نه وو ويده شوی. توپان هم را نږدې شوی وو. ډونوان او پاول له کړکۍ دباندې وکتل. الکترونونه به چې د انرژي له وړانگې تېر شول، ځلا به يې وکړه.

وړانگه له خپل ځايه نه خوځېده. خو پاول او ډونوان پوهېدل چې له يو خطرناک حالت سره مخ دي. که چېرته د وړانگې موقعيت لږ هم بدل شوی وی، انرژي به د ځمکې لويه برخه ويجاړه کړې وه او له بده مرغه دغه وړانگه هغه رويوت کنټرولوله چې په دې يې باور نه درلود چې ځمکه اصلاً وجود هم لري.

بالاخره، توپان پای ته ورسېد. څو شېبې وروسته، کيوتي خونې ته راننوت. ويې ويل: ((پاوله، ډونوانه! تاسو ښه نه برېښئ. زه بښنه غواړم چې ستاسو وجود به ډېر ژر له منځه لاړ شي. آيا غواړئ چې هغه ډېټا وگورئ چې نن ورځ را ټوله شوې؟))

پاول فکر وکړ چې رويوت د ملگرتيا چلند کوي. انجينر پانو ته وکتل. ورته ځير شو او يو ځل بيا يې ورته وکتل.

خپل ملگري ته يې مخ کړ او ويې ويل: ((مايکه، مايکه! رويوت وړانگه کنټرول کړې.))

ډونوان وويل: ((څ - څه؟ هدف دې څه دی؟))

پاول پانې ور بېرته کړې او ډونوان هم ډېټا ته وکتل.

کيوتي پوښتنه وکړه: ((کومه ستونزه ده؟))

پاول چيغه کړه: ((تا وړانگه کنټرول کړې. وړانگه په سمه توگه د ځمکې تمځای ته لېږل شوې.))

کيوټي حيرانه شوه: ((د ځمکې تمځای؟)) غږ يې زېږ وو. ((دا هېڅ امکان نه لري چې له تاسو سره سم چلند وکړم. تاسو يوازې خپل احمقانه نظريات بار، بار تکراروي. ما وړانگه کنټرول کړه، ځکه چې خدای غوښتل چې دغه کار وکړم.))

ډونوان چيغه کړه او کيوټي يې په غېږ کې ونيو: ((احمقه رويوته!)) پاول ته يې مخ کړ: ((اوس نو څه کوو؟ گريگه؟))

پاول د سټريا احساس کاوه، خو خوشاله وو. ځواب يې ورکړ: ((هېڅ هم نه کوو. کيوټي راته په ډاگه کړه چې هغه دغه تمځای اداره کولی شي. هېڅ بشر-هم دغه وړانگه د الکتروني توپان په دوران کې تر دې بهتره نه شوی کنټرولولی.))

ډونوان وويل: ((خو موږ تر اوسه پورې ستونزه نه ده حل کړې. وا دې ورېدل چې کيوټي څه وويل. دی په دې عقیده دی چې د وړانگې مدير د ده خدای دی. او دی په دې باور نه لري چې ځمکه وجود لري. هغه په يوازې ځان دغه تمځای نه شي مديریت کولی.))

پاول پوښتنه وکړه: ((آيا وړانگه کنټرولولی شي؟))

((هو، خو ....))

پاول په خندا وويل: ((نو بيا، دا څه فرق کوي چې دی په څه شي باور لري؟)) او بېرته په تخت وغځېده. په څو ثانيو کې، د خوب ښاپېريو خپلې نړۍ ته ورسره يووړ.

پاول د خپل فضايي يونيفورم جاکټ په تن کاوه او وپې ويل: ((زه به يې درته ووايم چې څه به کېږي. نوي کيوټي رويوتونه به دې تمځای ته راوړل شي. نوي رويوتونه به پخپله د پيغمبر له لوري د خدای په هکله پوه شي. بيا به هر رويوت يوه بل تمځای ته ولېږدول شي. دغه خاص کيوټي رويوتونه به په ټولو تمځايونو کې وړانگې په دقيق ډول کنټرول کړي.))

ډونوان وويل: ((راځه چې له دې ځايه لاړ شو. زموږ ځايناستي را رسېدلي دي. تر څو چې ځمکه ونه وينم، خوشالي به مې په برخه نه شي.))

دروازه خلاصه شوه. کيوټي ښکاره شو. ((تاسو روان يئ؟))

پاول وويل: ((هو، زموږ پر ځای نور کسان را ورسېدل.))

کيوټي وويل: ((تاسو د خدای ښه خدمت کړی او اوس به ستاسو موجودیت پای ته ورسېږي.))

پاول په غوسه وويل: ((مور ځمکې ته روان وو، کيوټي))

کيوټي وويل: ((ډېره ښه ده چې تاسو دا ډول فکر کوئ.))

پاول او ډونوان د فضايي خونې په لور ولاړل. فضايي بېړۍ هلته د دوی په تمه وه.

فرانز مولر او سام ايونز، هغه دوه انجينران چې د پاول او ډونوان په ځای راغلي وو، له فضايي خونې را ووتل.

پاول وويل: ((سلام، ځمکه څنگه ده؟))

مولر وخنډل او ځواب يې ورکړ: ((لا هم پخپل ځای ده.))

پاول وويل: ((ډېره ښه ده.))

د مولر تندي گونځې وکړې. د پاول خبره ورته عجيبه ښکاره شوه. ويې ويل: ((د امريکايي روباتونو د شرکت ساينسپوهانو يو نوی روبات اختراع کړی. دغه موډل يې ډي وي پنځه نومېږي؛ څو اړخيز روبات دی.))

پاول په حيرانتيا وويل: ((څنگه روبات دی؟))

فرانز خپله خبره روښانه کړه: ((ډي وي پنځه مشر روبات دی، چې شپږ فرعي روباتونه لري. مشر روبات دغه فرعي روباتونه کنټرولوي. فرعي روباتونه د لاس د گوتو غونډې کار کوي، چې کنټرول يې د لاس په واک کې وي. ډي وي پنځه، په سياراتو کې د معدنونو په برخه کې د کار کولو لپاره جوړ شوي دي.))

پاول ترې پوښتنه وکړه: ((دغه روبات ازمويل شوی دی؟)) دی اندېښمن وو او پوهېده چې مولر به له دې وروسته څه وايي.

مولر وخنډل. ((تاسو ته په تمه دی. ته او ډونوان چې ورسېږئ، نو ډي وي پنځه به وازمايئ.))

پاول وويل: ((خو موږ بايد يو څه رخصتي وکړو.))

مولر وويل: ((اوه، رخصتي به هم درکړي. دوه اونۍ به ارام وکړئ، له هغه وروسته به خپله نوې دنده پيل کړئ. اوس، نو تاسو د کيوټي-۱ په باره کې راته وغږېږئ. سم کار کوي؟ که نه نو د وړانگې مدير، کنټرول ته به يې نږدې هم پرې نه ږدم.))

پاول لومړی غلی وو، بيا يې وويل: ((کيوټي ښه ده، فکر نه کوم چې کومه ستونزه به ورسره ولری. هغه پوهېږي چې د انرژۍ وړانگه څنگه کنټرول کړي.))

پاول وخنډل او په ډونوان پسې فضايي بېړۍ ته ورغی. دوی دواړه کور ته روان وو. مولر او ايونز به پنځم لمريز تمځای کې د څو اونيو لپاره پاتې شول...

(۴)

لومړی، سوی ونیسه

د انجینرانو رخصتي تر دوو اونیو وغځېده. د امریکایي رېووتونو د شرکت ساینسپوهانو چې ډي وي پنځه رېووت جوړاوه، له گڼو ستونزو سره مخ وو. بالاخره، شپږ میاشتې وروسته یې پاول او ډونوان ته خبر ورکړ. دواړه انجینران چې د سیارې معدن ته را ورسېدل، څو اړخیز رېووت لا هم سم کار نه کاوه.

اوس پاول او ډونوان د معدنونو په دفتر کې ناست ول. ډونوان غوښتل چې د کار په جریان کې رېووتونه وڅاري.

پاول اړرمی وایست او ډونوان ته یې وویل: ((ډي وي پنځه، له انسانانو پرته هم په معدنونو کې کار کولی شي. دا رېووت د دې لپاره جوړ شوی چې د انسان له هدایاتو پرته کار وکړي.))

ډونوان وویل: ((سمه ده، راځه چې خپل معلومات وارزوو. یو، ډي وي پنځه چې د امریکایي رېووتونو په فابریکه کې وو، په هره ازموینه کې بریالی شوی. دوه: د امریکایي رېووتونو شرکت وویل چې دغه مشر رېووت او نور ټول فرعي رېووتونه به په ټولو هغو آزمایشتونو کې بریالی شي، چې کله په سیاراتو باندې کار پیل کړي. درې: دغه رېووتونه په دې ځای کې په آزمایشتونو کې نه دي

بريالي شوي. څلور: که دوی په ټولو ازماينستونوکې کاميابه نه شي، د امريکايي رويوتونو د شرکت ډېرې پيسې به باييزه لارې شې. او پنځم دا چې که موږ دا ورته روښانه نه کړو چې دغه رويوتونه ولې په ازماينستونو کې پاتې راځي، نو بيا به موږ له ستونزې سره مخ يو.))

پاول وويل: ((پخپلو سترگو دې وليدل چې ډي وي پنځه درې نوبته کار وکړ او ټول کارونه يې په سم ډول سرته ورسول.))

ډونوان ځواب ورکړ: ((هو، خو درې نوبته، خو کله مې چې په دوی پام نه وو، نو مشر- او فرعي رويوتونو يوه تيره هم بېس ته را نه وړه. تر دې چې دوی اصلاً بېرته بېس ته هم راستانه نه شول. زه پسې ورغلم او بېرته مې راوستل.))

پاول وويل: ((نو کومه ستونزه وه؟))

ډونوان وويل: ((نه، هر څه روغ وو. يوازې يوه ستونزه يې لرله. هېڅ تيره يې نه وه کيندلې. گرېگه، تر دې بېکاره دنده مې تر اوسه نه وه ليدلې.))

پاول وويل: ((راځه چې د ډي وي پنځه يا ډېو په باره کې لا زيات په احتياط غور وکړو. ډېو له ځان سره شپږ فرعي رويوتونه لري. په اصل کې، دغه رويوتونه د ډېو برخه دي. دغه شپږ فرعي رويوتونه د لاس د گوتو په څېر دي. ډېو شپږ واړو فرعي رويوتونو ته امر کوي، خو له مخاېرې يا غېر نه کار نه اخلي. دی د خپل پوزيتروني مغزو په مټ خپل پيغام په مستقيم ډول د فرعي رويوتونو مغزو ته لېږي. هېڅ څوک نه پوهېږي چې دغه ميکانيزم په څه ډول کار کوي.))

ډونوان له خونې ووت او له ډي وي پنځه رويوت سره بېرته راغی. پاول ((د رويوتپوهنې لارښود)) کتاب لوسته. کتاب يې يوې خواته کېښود. اووه فوټه دنگ فلزي رويوت ته يې وکتل.

ويې ويل: ((ستړی مشې ډېوه، څنگه يې؟))

رويوت ځواب ورکړ: ((ښه يم.))

پاول وويل: ((ته يو تکړه کان کيندونکی رويوت يې او ورسره د شپږو فرعي رويوتونو د کنټرول وړتيا هم لرې، او ستا ماغزه هم تر دې دمه بيخي سم کار کوي.))

رويوت سر و خوځاوه، او ويې ويل: ((هو.))

پاول ترې پوښتنه وکړه: ((نو په کار کې دې څه ستونزه ده؟))

دي وي پنځه ځواب ورکړ: ((هېڅ)).

پاول وويل: ((نن دې هېڅ تيره نه ده توليد کړې، کولی شي ووايي چې څه وشول.))

ډېو وويل: ((نه يې شم ويلي چې څه شوي. زما فرعي رويوتونو سم کار کاوه. زه پوهېږم چې ما هم سم کار کاوه. او نور مې کوم څه په ياد نه دي. د کار نوبت مې چې پای ته ورسېده، ډونوان را ښکاره شو. او د تپرو کارتونه هم تش وو.))

ډونوان د پاول مېز ته ور نږدې شو او پوښتنه يې ترې وکړه: ((څه فکر کوې؟))

پاول ورو وپسېنېده: ((ښا، زه فکر کوم چې موږ بايد د ده ماغزه معاينه کړو.))

په دوو ساعتونو کې انجينرانو معاينه پای ته ورسوله. ډېو چې ورو له خونې روان شو، ځمکې ته يې وکتل.

پاول وويل: ((په پوزيتروني مغزو کې يې هېڅ مشکل نشته. ستونزه خامخا کوم بل چېرته ده.))

ډونوان په مېز خپل لاس وواهه. ((ډېو يوازې هغه وخت مشکل لري، چې موږ يې په خوا کې نه اوسو. گريگه! خو رويوت په داسې ډول ډيزاين شوی چې له انساني هداياتو پرته کار وکړي.))

پاول وويل: ((په بل کاري نوبت کې به د رويوت کار وڅارو. د څار لپاره به يې زه يوه کامره استعماله کړم. ممکن دا ځل مو يو څه تر سترگو شي.))

ډونوان وويل: ((سمه ده، زه به په خونه کې له سکرين سره يوه کامره وصل کړم.))

پاول وويل: ((دې ستونزې ته به د حل لاره پيدا کړو او بايد يې پيدا کړو. خو مخکې له دې چې يو سوی کباب کړې، لومړی يې بايد ونيسې. ښه نو، اوس بايد دغه سوی ونيسو.))

ډونوان خپل راپور ته ځير شو. له ډېر وخته يې دغه راپور مخې ته ايښی وو، لوسته يې، او ډېر سخت ستومانه وو.

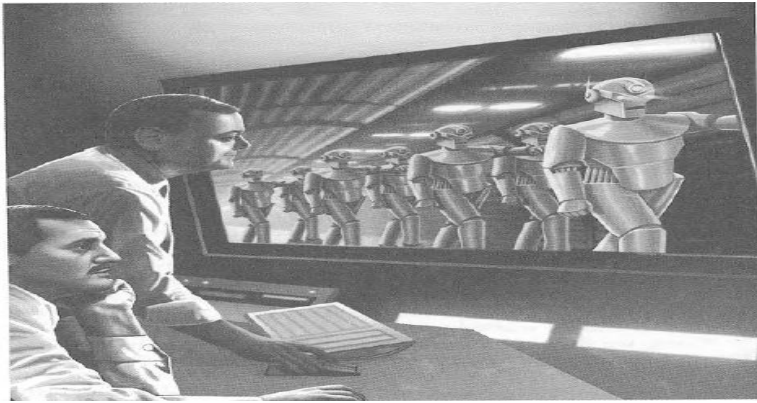
ويې ويل: ((گريگه، له دې معدن نه دغه مياشت بايد زر ټنه تيره وباسو. خو رويوتونو په دې کاري دوره کې کافي تپري نه دي استخراج کړي.))

پاول ورته ونه کتل او په غوسه يې وويل: ((پوهېږم.))

ناڅاپه يې سکرين ته وکتل او چيغه يې کړه. ډونوان پورته توپ کړ او د ډونوان مېز ته ورغی. دواړو په سکرين کې سترگې خښې کړې وې.

ډونوان چيغه کړه: ((دوی لېوني شوي دي!))

په پرده، ډېو او فرعي رويوتونه ښکارېدل. اووه واړه رويوتونه په کان کې په پوځي تگ په يوه تونل کې ښکته او پورته روان وو. شپږ واړه رويوتونه په ډېو پسې روان وو. شل متره پورې لارل، بيا بېرته را تاو شوو او په شا راغلل. ټول په گډه خوځېدل او تاوېدل، گوندې اتې کوي.

پاول وويل: ((زمور فضايي يونيفورم راوړه، کان ته بايد ورشو.))

څو دقيقې وروسته، ډونوان له جامو سره بېرته راغی. ويې ويل: ((ولې هر هغه وخت هماغه رويوتونه ستونزه جوړوي چې موږ ورسره کار کوو.))

پاول وويل: ((بدبخته يو. راځه چې ځو.))

په تياره تونل کې ډېر وړاندې، انجینرانو د رويوتونو رڼا وليدله. رويوتونه په عجيبه نڅا کې مخته او شاته خوځېدل.

ډونوان غلي وويل: ((هغه دي.))

پاول وويل: ((ډېو خپلې مخبرې ته ځواب نه ورکوي. اوه! هغه په دې خوا را روان دي. غواړم ويې نيسم.)) د تونل په يوه اړخ کې يې يوه کاني ته اشاره وکړه. ((راځه چې هلته پورته وخېژو.))

ډونوان او پاول کاني ته ور پورته شول. رويوتونه د انجينرانو د پټنځای په لوري ورو ورو را روان وو. ډېو چې له انجينرانو شل فوټه لرې وو، ټول رويوتونه ناڅاپه ودرېدل. بيا، فرعي رويوتونه په بېرته تاو شول او لرې لاپل. ډېو ورته کتل او بيا ورو، کيناست.

رويوت پوښتنه وکړه: ((پاوله، ډونوانه! تاسو دلته يئ؟))

دواړه له کاني را ښکته شول او د رويوت مخې ته ودرېدل.

پاول وويل: ((ښه نو، ډېوه، دلته څه روان وو؟))

رويوت ځواب ورکړ: ((زه نه پوهېږم. موږ په اولسم ټول کې په يوه پېچلې ساحه کې کار کاوه. او بيا ... بيا ... فکر مې وکړ چې شاوخوا ته مې انسانان دي.))

پاول، ډونوان ته وويل: ((د پاتې کاري دورې په ټول جريان کې يې په خوا کې اوسه. کله چې کار پای ته ورسېږي، بېرته دفتر راشه. زه يو څو نظريات لرم.))

درې ساعته وروسته، ډونوان دفتر ته راستون شو. سترې ښکارېده.

پاول وويل: ((په پاتې وخت کې رويوتونو څنگه کار کاوه؟))

ډونوان وويل: ((زه يې چې په خوا کې وم، هېڅ ستونزه هم نه وه.))

پاول وويل: ((ته چې په کان کې وې، ما دلته يوازې د ډېو د نااشنا چلند په باره کې فکر کاوه او يوه ايډيا مې ذهن ته راغله. واوره! ډېو يوازې هغه وخت ستونزه جوړوي، چې موږ يې خوا کې نه اوسو. او کله چې دی له کاره وځي، او زه او ته ور رسېږو، دی بېرته عادي کار ته راگرځي. کله چې انسانان د رويوتونو په خوا کې نه وي، نو دوی بايد لا زيات تصميمونه ونيسي. آیا د دوی د نااشنا چلند همدا لامل دی؟))

پاول خپله خبره وغځوله: ((موږ بايد په دې پوه شو چې کله موږ د رويوت په خوا کې نه يو، نو رويوت څنگه چلند کوي. موږ به کاري وختونه سره ووېشو. ته چې ارام کوې، رويوتونه به د سکرين پر مخ زه څارم. بيا به زه ارام کوم. او ته به په رويوتونو پام کوې. که کومه ستونزه جوړېږي، سمدستي به ماين ته ورځو.))

ډونوان وويل: ((خو له موږ سره ډېر کم وخت پاتې. بايد په لسو ورځو کې د امريکايي رويوتونو

شرکت ته خپل راپور چمتو کړو. شرکت هغه رويوتونه نه شي پلورلی، چې په ازماينستونو کې پاتې راغلي وي.))

پاول ورسره همغږی وو: ((بالکل، موږ لس نورې ورځې هم لرو، چې پوه شو چې ستونزه چېرته ده او حل يې کړو.))

ډونوان چيغه کړه: ((خو د دې ستونزې تر شا بيلبونونه لاملونه کېدای شي.))

پاول وويل: ((زه فکر کوم چې موږ بايد له يوه فرعي رويوت سره مرکه وکړو.))

پاول او ډونوان هېڅ کله له يوې ((گوتې)) سره تر دې مخکې خبرې نه وې کړې. پوښتنې پاول وکړې.

پاول فرعي رويوت ته وويل: ((ستاسو مشر چې ستاسو کنټرول يې په لاس کې دی، کوم مشکل لري. څلور ځله دغه ستونزه پېښه شوې. هر ځل چې دغه ستونزه منځته راغلې، تا به څه کول؟ ستاسو ټولې ډلې به څه کول؟))

گوتې ځواب ورکړ: ((دغه ستونزه چې لومړی پېښه شوه، موږ په اوولسم ټول کې په يوه پېچلې ساحه کې کار کاوه. دوهم ځل مو د يوه ټول په بام باندې کار کاوه. بام يې کمزوری وو او موږ پوهېدو چې ممکن را وغورځي. دريم ځل، موږ د يوه نوي ټول د انفجارولو لپاره چمتوالی نيوه. څلورم ځل هغه مهال پېښه شوه چې چت را ولوېده.))

پاول وويل: ((دقيق راته ووايه چې څه وشول؟))

گوتې وويل: ((موږ ته يو امر راغی، خو مخکې له دې چې دغه امر تر موږ را ورسې، يو بل نوی امر را واستول شو او موږ مجبوره شوو چې په يوه عجيبه ډول قدمونه ووهو.))

ډونوان وويل: ((د دې امر په اړه راته ووايه. آيا هر ځل به هماغه يو امر درته کېده؟))

گوتې وويل: ((زه نه پوهېږم. د هغه امر د ترلاسه کولو لپاره به اصلاً فرصت نه راکول کېده.))

پاول گوتې ته د تلو وويل. بيا يې ډونوان ته مخ کړ.

ويې ويل: ((مايکه، موږ بايد په دې پوه شو چې مخکې له دې چې ستونزه رامنځته شي، ډېو څه امر ورته کوي، موږ بايد په نوبت کار وکړو. د پردې پر مخ به رويوتونه وڅارو. هر څه به تر نظر لاندې ونيسو – رويوتونه، ټولونه، او هغه ماشينونه چې له کان څخه تيرې استخراجوي.))

دواړو انجينرانو تر اوو ورځو پورې سکرين وڅاره. او په اتمه ورځ ډونوان پاڅېده او يو کتاب يې د سکرين په لور گوزار کړ، سکرين ټوټې، ټوټې شو.

پاول په منډه خونې ته راننوت، ويې ويل: ((ولې دې دا کار وکړ؟))

ډونوان وويل: ((نور نو دې سکرين ته نه گورم، گريگه! په دوو ورځو کې بايد خپل راپور چمتو کړو او تر اوسه پورې مو هېڅ هم نه دي پيدا کړي. موږ بايد رويوتونو ته نږدې ورشو او يو ځل بيا چت را وغورځوو يا بله کومه ستونزه جوړه کړو.))

ډونوان خپله خبره وغځوله: ((هغې گوتې موږ ته څه وويل؟ ويې ويل چې ستونزه هغه وخت پېښېږي چې کله يو څه غورځي او يا له غورځېدو وروسته. دغه راز، هغه وخت ستونزه جوړېږي، چې کله رويوتونه يوه سخته چاودنه کوي، يا په خطرناکو ساحو کې کار کوي.))

پاول په هيجان وويل: ((يانې ستونزې هغه وخت منځته راځي، چې کله حالت بېرني شي.))

ډونوان وويل: ((بالکل، کله چې ډېو له يوه پېچلي تصميم سره مخ کېږي او شاوخوا يې هېڅ انسان نه وي، نو غلطې کوي.))

نو، موږ به يو بېرني حالت جوړ کړو. بيا به وگورو چې څه پېښېږي؟))

پاول وويل: ((راځه چې يوه تونل ته ورشو او يوه چاودنه پکې وکړو.)) ډونوان ورسره ومنله.

ډونوان او پاول د کان دننه وو. په تونل کې ډېر زيات گرد او دوږې وې.

پاول وويل: ((واوره! رويوتونه له کاني نه د فلزي تېرو د بېلولو لپاره چاودنه کوي. موږ بايد اوس نږدې ورشو.)) خپله لاسي بټۍ يې په تونل کې رڼا کړه. د تونل بام ډېر تيب و. ويې ويل: ((راځه چې هلته ورشو.))

دواړه تونل ته ور ننوتل. تر دې وروسته بايد په ځاپوړو تللي وي، ځکه بام يې ډېر زيات تيب و. د تونل په ځمکه ورو، ورو په ځاپوړو روان شوو.

پاول وويل: ((مخې ته مې رڼا وليده، دغه رڼا د رويوتونو ده.))

ډونوان خپله لاسي بټۍ چت ته ونيوه. ويې ويل: ((وگوره! هلته يو کمزوری ځای دی، تقريباً

پنځوس فوټه وړاندې. همالته به يوه چاودنه وکړو.))

پاول وويل: ((سمه ده)). بيا يې يو څه چاودېدونکي توکي چت ته کېښودل. ويې ويل: ((ښه نو، زه چمتو يم. او ټول رويوتونه لا هم نږدې دي.))

ډونوان د رويوتونو مشر- يانې ډېو او شپږ فرعي رويوتونه وشمېرل. ويې ويل: ((هو، اوه واړه همدلته دي.))

زوروره چاودنه رامنځته شوه. پاول، په ډونوان ور وغورځېده.

ډونوان وويل: ((گرېگه، ومې نه ليدل چې رويوتونو څنگه غبرگون وښوده؟ نا وليدل؟))

پاول وويل: ((نه، رويوتونه څه شول؟ فکر کوې چې چت د دوی په سر را وغورځېده.))

پاول په تونل کې په خاپوړو روان شو. خو ناڅاپه، ودرېده. نور مخې ته نه شوی تللی. پاول او ډونوان په تونل کې گير شوي وو. مخې ته نه شوی تلای، ځکه چې لاره بنده وه. او شاته هم نه شوی تلی، ځکه تر شا ټيټ چت هم را غورځېدلی وو. تېرو په بشپړ ډول تونل بند کړی وو.

پاول وويل: ((دا نو ډېر بد کار وشو، مايکه! په فضايي جامو کې مو يوازې شپږ ساعته نور اکسيجن پاتې دی. که بېرته بېس ته ونه رسېږو، له منځه ځو.))

ډونوان وويل: ((ډېو ته مې مخابره وکړه، خو هغه ځواب نه راکوي.))

انجينرانو دومره زياتې تېرې نه شوی خوځولی، ځکه ډېرې زياتې درنې وې. خو د تېرو په دېوال کې يې يوازې ډېر کوچنی غار وکولی شو.

ډونوان غار ته ور وڅښېده او هاخوا ته يې ترې وکتل. ويې ويل: ((گرېگه! رويوتونه پنځوس فوټه لرې دي. موږ بايد ډېو ځان ته نږدې وغواړو. ډېو چې رانږدې شي، نو بېرته به عادي کار پيل کړي. او بيا مو ژغورلی شي.))

پاول خپل ملگری له غار نه اخوا ته تېل واهه، او پخپله يې ترې وکتل.

ويې ويل: ((زموږ پلان کاميابه شو، رويوتونه اوس پوهېږي چې حالت اضطراري دی. دوی په بشپړ ډول لېوني شوي.))

رويوتونو په گډه قدمونه وهل. شپږو گوتو د ډېو پېښې کولې. ډونوان له غار نه يو ځل بيا وکتل.

ناڅاپه يې پاول ته غږ کړل: ((هغوی روان دي.)) بيا يې له غار نه چيغه کړه: ((ډېوه! اي، ډېوه!))

پاول وويل: ((زموږ غږ نه اوري. صبر، زه يو فکر لرم.))

ډونوان وويل: ((څه کوي؟))

پاول ځواب ورکړ: ((په يوه گوته گوزار کوم.))

((ولې؟))

پاول ځواب ورکړ: ((زه به يې وروسته سپيناوی درته وکړم، خو اوس وگوره چې زما پلان کار ورکوي که نه.))

پاول له کمربند نه خپله وسله را وايسته. درې فيرونه يې وکړل او يو فرعي رېوټ ښکته وغورځېده.

پاول په خپله مخابره کې د ډېو نوم واخيست. يو څو ثانيې چوپتيا وه، وروسته د ډېو غږ راغی.

((پاول له خپل کمربند نه وسله را وايسته.))

پاول وويل: ((موږ په اضطراري حالت کې يو. تاسو چې چېرته چاودنه کوله، هلته چت را غورځېده. زه له ډونوان سره دلته نښتی يم. له دې ځايه د وتلو لاره نشته، ځکه د تونل خوله تړل شوې. زما رڼا در ښکاري؟)) پاول له سوږي نه د لاسي بتي رڼا واچوله.

دېو ځواب ورکړ: ((هو.))

پاول شاته کېناست او ويې خندل.

دونوان ورو وويل: ((سمه ده، گريگه، اوس نو هر څه راته ووايه.))

پاول وويل: ((دېو هغه وخت له پوني کېږي چې کله يې سخت انتخابونه په مخ کې وي. مثلاً په اضطراري حالتونو کې. آيا د دېو امريه الفاظ نور فرعي رويوتونه هم له پوني کوي؟ نه، گوتې چې ساده کارونه کوي، اړتيا نه لري چې لارښوونه ورته وشي. دوی په سم او مؤثر ډول کار کوي. معمولاً، دېو يوازې دوو گوتو ته په يو ځای امر کوي. خو که حالت اضطراري شي، شپږ واړه گوتو ته په يو وخت کې سمدلاسه امر ورکول کېږي. همدا هغه وخت وي چې دېو تېروتنه کوي. نو ما څه وکړل؟ ما يوه گوته له منځه يووړه. اوس چې دېو يوازې پنځه گوتې لري، نو په يوه اضطراري حالت کې د هغه ماغزه په چټک او مؤثر ډول کار کوي.))

دونوان په خوشالي وويل: ((د دېو د ستونزې حلول بايد اسانه وي.))

پاول وويل: ((هو.))

دونوان پوښتنه وکړه: ((خو رويوتونه په هغه عجيبه ډول قدمونه ولې وهي؟))

پاول ځواب ورکړل: ((فرعي رويوتونه د دېو د گوتو په څېر دي. حالت چې اضطراري شي، ځينې خلک تصميم نه شي نيولی. نېغ او واضح فکر نه شي کولی. دوی کېني او خپل لاسونه خوځوي. ممکن دېو هم له خپلو گوتو سره لوبې کوي.))

سوزن کالوين چې د پاول او دونوان په باره کې خبرې کولې، غږ يې مړاوی وو. خو کله يې چې د رويوتونو په باره کې خبرې کولې، ډېر لېواله او له هيچانه ډکه به ښکارېده.

پوښتنه مې وکړه: ((آيا د ځمکې پر سر هم رويوتونه کله له کومې ستونزې سره مخ شوي؟))

تندی يې گونځې شو: ((نه، موږ دلته له رويوتونو سره کار نه کوو.))

پوښتنه مې وکړه: ((آيا کله دې پخپله هم له کوم رويوت سره ستونزه پېښه شوې؟))

د سوزن مخ سور واوښت. ويې ويل: ((هو، ستونزه مې ورسره راغلې. هغه قضيه مې ياده ده چې له نن نه شاوخوا څلوېښت کاله پخوا پېښه شوه.)) نوموړې څو شېبې غلې وه. زه هم د هغې بيا

غږېدا ته په تمه شوم.

هغې خبره وغځوله: ((يو وخت وره وم او لېونۍ وم، باور دې کېږي؟))

ځواب مې ورکړ: ((نه.))

ويې ويل: ((ښه نو، همداسې وم. په ۲۰۲۱ کې مې يوه تېروتنه وکړه. ما د هرې په نوم د يوه رويوت په خبرو باور وکړ. دې رويوت ذهن لوستلی شوی.))

ومي پوښتل: ((څه؟))

((هغه يوازينی ذهن لوستونکی رويوت وو. هغه مې ډېره بده تېروتنه وه...))

(۵)

دروغجنه!

الفريد لانينگ، پيټر بوگرټ، ملټن اپش او سوزن کالوين له گړدي مېز نه را تاو وو. لانينگ، چې د امريکايي رويوتونو د شرکت مدير وو، د خبرو وار لومړی کړ.

ويې ويل: ((دغه رويوت ذهنونه لوستی شي، موږ بايد دغه خبره يقيني کړو. خو موږ نه پوهېږو چې ولې؟)) بوگرټ ته يې وکتل: ((ته رياضي پوه يې. ته پوهېږې چې د رويوتونو پوزيتروني ماغزه په څه ډول جوړېږي. ته يې راته تشریح که.))

بوگرټ وويل: ((موږ د رويوت د څلور دېرشم آر بي موډل په اړه غږېږو. د آر بي نور ټول موډلونه عادي دي.))

د اپش تندى گونځې شو. نوموړی د امريکايي رويوتونو په شرکت کې تر ټولو ځوان کارمند وو.

هغه وويل: ((بناغلی بوگرټ، کله چې دغه رويوت جوړېده، هېڅ ستونزه نه وه. زه د دې اطمینان درکوم.))

بوگرټ په منفي انداز وويل: ((راکولی يې شي؟ موږ چې يو پوزيتروني مغز جوړوو، بايد ۷۵،۲۳۴ پروسې تکميلې کړو. او په دې پروسو کې هر کومه يې غلطې کولی شي. موږ .....))

کالوين د رياضي پوه په خبرو کې ور ولوبده او په بيړه يې وويل: ((موږ بايد په دې پوه شو چې دغه رويوت څنگه ذهنونه لولي؟))

لانيگ وخنډل. ويې ويل: ((دا رشتيا ده، موږ يو داسې پوزيتروني ذهن رغولی چې ذهنونه لوستلی شي. د رويوت جوړونې په برخه کې دا تر ټولو مهم پرمختگ دی. خو موږ په دې نه پوهېږو چې دا کار څنگه وشو. او موږ يې بايد سرچينه پيدا کړو.))

بوگرټ وويل: ((ممکن ښه به وي چې د آر بي ۳۴ په اړه هېچا ته هم څه ونه وايو. لومړی بايد پر دې ځان پوه کړو چې ياد رويوت په څه ډول ذهنونه لولي. د دې رويوت موجوديت به تر هغو پټ وساتو، څو چې په دې هکله پوه نه شو چې دا کار په څه ډول پېښېږي.))

کالوين وويل: ((بوگرټ رشتيا وايي، که خلک په آر بي ۳۴ خبر شي، او په دې پوه شي چې موږ يې د کنټرول وس نه لرو، نو هرومرو به لاريونونه وکړي.))

لانيگ سر وخوځاوه. ويې ويل: ((هو، زه موافق يم.)) بيا يې اېش ته مخ کړ. ((د آر بي ۳۴ په باره کې چې په دې خبره پوه شوې، هغه وخت يوازې وي، کانه؟))

اېش ځواب ورکړ: ((هو، يوازې وم. کله چې آر بي ۳۴ جوړ شو، ساينسپوهانو رويوت ماته را ولېږه. ما هغه لاندې د ازماينېت خونې ته ووړ...)). اېش خبرې ودرولې. بيا يې دوام ورکړ: ((ما د کوم څه په اړه فکر کاوه او هغه له ماسره د هغه شي په اړه خبرې وکړې. وروسته مې پام شوو چې ما خو هېڅ هم نه وو ويلي. رويوت مې يوې خونې ته وپوړو، دروازه مې بنده کړه او لانيگ ته ورغلم چې دغه خبره ورته وکړم. هغه رويوت له ما سره گډ روان وو او زما فکرونه يې لوستل. دی پوهېده چې زه څه فکر کوم. ډېره وپروونکې وه.))

کالوين وويل: ((باوري يم چې وپروونکې به وه.)) هغې اېش ته وکتل. ((موږ ټول په دې عقیده يو چې زموږ افکار شخصي دي او په بل چا پورې اړه نه لري.))

لانيگ وويل: ((يوازې موږ څلور د آر بي ۳۴ په باره کې معلومات لرو. اېشه، زه غواړم چې ته هر څه معاينه کړې. ټول هغه پروسيجرونه وگوره، چې د دې رويوت د جوړېدو پر مهال بشپړ شوي وو.))

اېش ځواب ورکړ: ((دا نو خدای بلها کار دی.))

لانيگ وويل: ((ستا د ډيپارټمنټ ټول غړي له تاسره مرسته کولی شي؛ په دې غم کې نه يم چې

دغه کار څومره وخت نيسي. خو دا بايد ورته ونه وايې چې هغوی ولې دغه کار کوي.))
 لانينگ، کالوين ته مخ کړ. ويې ويل: ((ته د رويوت ارواپوهه يې. رويوت در مطالعه کړه. وگوره
 چې آر بي ۳۴ څنگه چلند کوي. د ذهن لوستلو چارې ممکن اغېز ور باندې کړي وي.))
 لانينگ د رويوت ارواپوهې ځواب ته په تمه نه شو. خپله خبره يې وغځوله: ((زه به له بوگرټ سره
 کار وکړم او ټول رياضیکي ازمايښتونه به ترسره کړم. ډاکټر کالوين، غواړې چې آر بي ۳۴ ووينې؟))
 خو کالوين ځواب ورنه کړ. هغې اېش ته کتل، چې ولاړ شوی وو او له خونې ووت.

کالوين ازمايښت خونې ته ننوته. رويوت له هغه کتاب نه سر پورته کړ، چې دی يې په مطالعه
 بوخت وو.

کالوين وويل: ((هرې، ستا لپاره مې د ساينس يو څو کتابونه راوړي. غواړې ويې لولې؟))
 آر بي ۳۴ - چې هرې نومېده - د هغې له لاسونو درانده کتابونه واخيستل او يو يې پرانيست.
 روانشناسې په غور هرې ته کتل، هرې درې کتابونه ولوستل. نيم ساعت وروسته، رويوت کتابونه
 کېښودل.

رويوت وويل: ((دغه کتابونه مې په ذوق برابر نه دي. ستاسو په ساينس کې ډېره زياته ډېټا
 (معلومات) وي. خو يوازې يو څو اساسي تيورۍ لري. ستاسو ساينس دومره پرمختللی نه دی، ډېر
 ساده دی. زما له کيسو سره ډېره جوړه ده، ستاسو د کيسو کتابونه مې خوښېږي. زه غواړم چې د
 احساساتو په هکله پوه شوم او انساني احساسات وپېژنم.))

ډاکټر کالوين له ځان سره وويل: ((فکر کوم په هدف دې پوه شوم.))

هرې وويل: ((زه د انسانانو ذهنونو ته لاره کولی شم. زه پوهېږم چې تاسو څه فکر کوئ. خو
 انساني ذهنونه پېچلي دي. زه په هر شي نه پوهېږم، ځکه زما ذهن ډېر مختلف دی. ستاسو کيسې
 ممکن له ماسره مرسته وکړي.))

کالوين وويل: ((تا ډېرې زياتې کيسې لوستې. خو اصلي انسانان د ناولونو د خلکو غوندې نه دي.
 فکر نه کوې چې د اصلي انسانانو ذهنونه ستومانونکي دي؟))

هرې وويل: ((نه، زه خو داسې فکر نه کوم.))

د ډاکټر کالوين رنگ سور واوښت. فکر يې وکړ ((دی خامخا پوهېږي!))

هرې ورو، وويل: ((ډاکټر کالوين، بالکل زه پوهېږم، تاسو په دې هکله هر وخت فکر کوئ.))

دا ځل د ډاکټر کالوين سترگې مړاوې او سختې شوې. ((کوم چاته خو به دې ويلي نه وي؟))

هرې وويل: ((بالکل نه.))

هغې چيغه کړه: ((ته فکر کوې چې زه لېونی يم.))

هرې وويل: ((نه، ته احساساتي يې. همدا د انسانانو عادي چلند دی.))

کالوين وويل: ((زه جذابه يا ځوانه نه يم، او هغه پنځه دېرش کلن دی. کله چې هغه ماته گوري، څه فکر کوې؟ آیا د جذابې په سترگه راته گوي، د مينه ناکې ښځې په سترگه؟ يا که همداسې په بې معنا ډول راته گوري، يوازې د يوې ساينسپوهې په سترگه؟))

هرې وويل: ((غلطي کوې. ماته غور ونيسه...))

کالوين ځواب ورکړ: ((ولې؟... ته د انسانانو د احساساتو په باره کې په هېڅ هم نه پوهېږي. ته... ته يو ماشين يې!!)) او بيا يې په ژړا پيل وکړ.

هرې وويل: ((هيله کوم، ډاکټر کالوين، مه ژاړئ، زه درسره مرسته کولی شم. زه پوهېږم چې نور خلک څه فکر کوي. مثلاً، زه پوهېږم چې ملټن اېش د څه شي په هکله فکر کوي.))

په خونه کې اوږده چوپتيا خپره شوه. کالوين چيغه کړه: ((زه نه غواړم پوه شم چې هغه څه فکر کوي.))

روبوت په نرمه ژبه وويل: ((هغه درسره مينه لري.))

د يوې شېبې لپاره ډاکټر کالوين غلې وه. بيا يې ور غبرگه کړه: ((دروغ وايې. ته دروغ وايې. هغه ولې له ماسره مينه وکړي؟))

هرې وويل: ((خو کوي يې. هغه خپل افکار له مانه نه شي پټولی.))

((خو ما هېڅ کله فکر نه کاوه چې ...)) ارواپوهه تم شوه. ناڅاپه يې پورته وکتل. ((يوه نجلۍ يې ليدو ته راغلې وه. ښکلې وه، زېر وېښتان او ډنگره. څوک وه؟))

هرې سمدستي ځواب ورکړ: ((ته چې کوم نفر ښېي، زه يې پېژنم. هغه د ملټن اېش د تره لور

ده. اېش له هغې سره مينه نه لري.))

((ته د انساني احساساتو په هکله په هېڅ هم نه پوهېږي! ته ... ته تش يو ماشين يي!))

کالوين پاڅېدله. په خوشالۍ يې وويل: ((ما خوب ليدلی وو چې دی له هغې سره مينه نه لري.)) کالوين هرې ته ور منډه کړه او د هغه فلزي لاس يې په خپل لاس کې ونیوه. ورو يې وويل: ((مننه، هرې! خو گوره په دې اړه چاته څه ونه وايي. دا زما او ستا ترمنځ راز دی. مننه)) او په بېرته له ازمايښت خونې ووته.

ملتن اېش په ارامه خپل لاسونه او پښې وغځول. په غوسه يې پيټر بوگرټ ته وکتل.

ويې ويل: ((ما د آربي ۳۴ رويوت هره برخه ازمايښت کړې. يوه اونۍ مې پرې کار کړی او ډېر کم خوب مې کړی. ته پوهېدې چې ستونزه څه ده. پخپله دې همدا خبره راته وکړه. خو ما تر دې دمه هېڅ ستونزه پکې ونه لیده.))

بوگرټ وويل: ((زه پوهېږم چې مشکل چېرته دی، زه ورباندې کار کوم.))

اېش په ترڅه خوله ترې وپوښتل: ((آيا کار دې ختمولو ته نژدې شوی؟))

بوگرټ خُواب ورکړ: ((له بده مرغه، کومه تيوري چې زه استعمالوم، لانينگ هغه تيوري راسره نه مني. د هغه نظريات له وخته تېر دي. هغه تر اوسه هم په مټريکس ميخانیک باندې باور لري. د دې ستونزې د حل لپاره بايد له معاصرې تيوري نه استفاده وکړو.))

اېش وويل: ((ولې له هرې نه مرسته نه غواړې؟))

بوگرټ په حيرانتيا وپوښتل: ((هرې؟))

اېش وويل: ((هو، ولې کالوين درته ونه ويل. دغه رويوت د رياضي نابغه دی.))

بوگرټ په بېره اېش ته وکتل. ((ډاکټر کالوين زما په ډيپارټمنټ کې هېچا ته هم دغه خبره نه ده کړې.))

اېش وويل: ((خير، موږ دواړه يو څو ځله د هرې په اړه سره غږېدلي يو. دا اونۍ مې له کالوين سره ډېر زيات وخت تېر کړ.)) د اېش تندې گونځې شو. ((بوگرټه... فکر نه کوې چې د هغې چلند يو څه عجيبه شوی غوندې دی؟))

بوگرټ وموسل: ((مېک اپ يې شروع کړی. مقصد دې همدا ده؟))

اېش وويل: ((هو، او له دې مېک اپ سره بيخي يو ډول ښکاري. خو يوازې مېک اپ يې عجيبه نه دی. کالوين خبرې هم بل ډول کوي. داسې خبرې کوي، گوندې د کوم شي په اړه خوشاله وي.))

بوگرټ په خندا وويل: ((ممکن ميينه شوې به وي.))

اېش خُواب ورکړ: ((لېونی شوی يې. ورشه او له هغه هرې سره خبرې وکړه.))

بوگرټ وويل: ((وبه يې کړم، دغه رويوت په کار کې تر ما نه شي تکره کېدای.))

هرې د بوگرټ خبرو ته په غور غور نيولی وو.

بوگرټ وويل: ((زه خبر شوم چې ته د رياضي نابغه يې. زما تيورۍ ځينې پروسيجرونه لري چې ډاکټر لانينگ يې نه مني.))

رويوت خواب ور نه کړ.

بوگرټ وويل: ((ښه نو؟))

هرې د بوگرټ څېړنه ور مطالعه کړه او بيا يې وويل: ((ستا په محاسبو کې هېڅ تېروتنه نه وينم.))

بوگرټ له رويوت نه پوښتنه وکړه: ((نو زما تيوري ته نوره وده ورکولى شې؟))

رويوت ځواب ورکړ: ((په رياضي کې خو ته تر ما تکړه يې.)) له دې سره بوگرټ وخنډل.

رياضي پوه چې بيا په خبرو لاس پورې کړ، ورو وغږېده. ((هرې، يو کار دى، ته يې کولى شې.)) بيا تم شو.

هرې سر وښوراوه او بوگرټ خپله خبره وغځوله: ((لانيگ شاوخوا اويا کلن دى، هغه شاوخوا له دېرشو کلونو راهيسې د دې شرکت مدير دى. آيا هغه خو به دا پلان نه لري چې ... امممم ... کار ودروي؟))

رويوت ورو وويل: ((هغه تر مخ لا استعفاء ورکړې، خو هغه به تر هغو له شرکت نه ونه وځي، چې زما ستونزه نه وې هواره شوې.))

بوگرټ اړمى وايست: ((او راتلونکى مدير به څوک وي؟))

هرې ځواب ورکړ: ((راتلونکى مدير به ته يې.))

بوگرټ وخنډل. ويې ويل: ((خوشاله شوم. زه هم همدې خبرې ته په تمه وم. مننه هرې.))

بوگرټ د سهار تر پنځو بجو کار وکړ. تر څلور ساعته خوب وروسته، بېرته خپل مېز ته راستون شو. څو مخه محاسبې يې وليکلې. په غرمه کې يې اخري پاڼې ته په مړاوو سترگو وکتل. د دروازې ټکا يې تر غوږو شوو. لانيگ په وره را ننوت.

مدير د بوگرټ په مېز پرتو پاڼو ته وکتل. پاڼو ټول مېز نيولى وو. تندى يې تريو شو. پوښتنه يې وکړه: ((کالوين د رويوت په اړه کوم څه درته وويل؟ هرې د رياضي نابغه دى، ډېر حيرانوونکى دى.))

بوگرټ وويل: ((ما هرې ازمایلی دى او هغه په ځينو ساده محاسبو کې هم ستونزه لري.))

لانيگ تريخ ځواب ورکړ: ((کالوين خو داسې فکر نه کوي، او زه يې هم نه کوم. نن مې ټوله ورځ له هرې سره تېره کړه.)) خپله خبره يې وغځوله: ((رويوت خورا پېچلې محاسبې هم کولى شي.

وگوره،)) بوگرټ ته يې د کاغذ يوه ټوټه ورکړه. ((هغه ستا په تيوري کار کړی او زما له فکر سره همغږی دی.))

بوگرټ ټولې پاڼې ور ولوستې. په مړاوي غږ يې وويل: ((ښه نو، بيا دې نو هرېي ټوله ستونزه درته حل کړې.))

لانيڼگ ځواب ورکړ: ((هغه يې نه شي کولی. هرېي ټوله ستونزه نه شي حل کولی. موږ د مرستې لپاره لا زياتو کارپوهانو ته اړتيا لرو. زه به ملي بورډ ته خبر ورکړم.))

بوگرټ ټوپ کړل. ويې ويل: ((نه، مه يې خبروه.))

لانيڼگ وويل: ((ماته دا مه وايه چې څه وکړم. که زما خبره ونه منې، له دندې دې گوښه کوم.))

بوگرټ ځواب ورکړ: ((نه، ته مې نه شي گوښه کولی، زه ستا له استعفا نه خبر يم.))

لانيڼگ وويل: ((څه؟!)) له څېرې يې حيرانتيا او هيجان څڅېدل.

بوگرټ په منفي انداز وخنډل. ((او راتلونکی مدير به هم زه يم. اوس به نو زه تاته امرونه درکوم.))

لانيڼگ په لوړ غږ وويل: ((نور نو له دندې گوښه يې.))

بوگرټ وموسل. ويې ويل: ((زه دې غم کې نه يم. زه پوهېږم چې تا استعفاء ورکړې. هرېي راته وويل.))

لانيڼگ زور او ستومانه ښکارېده. ورو او په نرمه ژبه يې وويل: ((دا حقيقت نه لري. زه غواړم چې له هرېي سره خبرې وکړم. ته راسره کومه لوبه کوې، بوگرټه! له ماسره راشه.))

د ورځ په منځنۍ برخه کې اېش له سوزن کالوين سره خبرې کولې. هغې ته يې د خپل کور يو انځور ښوده. ويې پوښتل: ((څه فکر کوې؟ ښايسته دی او د اخیستلو لپاره يې پيسې هم لرم.))

کالوين ورته وکتل. ورسره همغږې وه. ((ښکلی دی، ما اکثره فکر کاوه چې زه غواړم...)) خبرې يې بس کړې.

اېش خپله څوکۍ هغې ته ور نږدې کړه. ويې ويل: ((حقيقت دا دی چې... دغه کور يوازې زما لپاره نه دی. زه واده کوم!)) هغې ته نور هم ور نږدې شو. ((سوزن، څه خبره ده؟ ناروغه يې؟))

ډاکټر کالوين وويل: ((نه... هېڅ هم نه دي!!)) يوازې يې همدومره خبره له خولې ووتله. ((تـ ته واده کوې؟))

اېش وويل: ((هو، هغه نجلۍ دې په ياد ده چې تېر اوړی دلته راغلې وه؟ هماغه زما راتلونکې مېرمنه ده. خو ته ناروغه يې. ته....))

سوزن کالوين ځواب ورکړ: ((په سر مې درد دي. تېريک دې وي اېشه! زما نيکې هيلې به تل له تاسره وي!!)) او بيا له خونې په منډه ووتله.

فکر يې وکړ: ((دا لکه يو بد خوب چې وي. دا کار هېڅ امکان نه لري. هربې وويل... اوه! هربې پوهېده! هغه ذهنونه لوستلی شي!!)) کالوين د ازماينست خونې وره ته ورسېده. په دروازه يې تکیه وکړه او هربې ته يې وکتل.

هغه ويل: ((هو، ته خوب وينې.)) د هغه غږ نرم او آرام وو. ((ته به ډېر ژر بېرته راوېښه شي. اېش يقيناً له تاسره مينه لري.))

سوزن کالوين سر وڅوڅاوه. ورو يې وويل: ((هو، دا هر څه رښتيا دي، کانه؟)) بيا ودرېده. دا هر څه اصلاً کوم خوب نه وو!

ويې ژړل: ((ته غواړې څه وکړې؟))

هربې وويل: ((غواړم مرسته درسره وکړم.)) د هغه په غږ کې وېره نغښتې وه.

ارواپوهې رويوت ته وکتل. ((تا غوښتل چې له ماسره مرسته وکړې، خو ماته دې دروغ وويل.)) بيا يې خبرې ودرولې. ((صبر! ما يوازې...))

رويوت وويل: ((ما بايد...))

کالوين چيغه کړه: ((او ما په تا باور وکړ.))

تر دروازې دبانډې لوړ غږونه وو. کالوين مخ بلې خواته کړ. بوگرټ او لانينگ چې خونې ته راننوتل، کالوين کړکۍ ته ولاړه وه.

مدیر وويل: ((هربې، ماته غوږ شه. آيا تا له ډاکټر بوگرټ سره زما په باره کې خبرې کړې؟))

رويوت مدير ته وکتل. په ورو غږ يې ځواب ورکړ: ((نه، ښاغليه!))

د بوگرټ پر مخ خدا ورکه شوه. ويې ويل: ((هماغه څه ورته ووايه چې پرون دې ماته وويل!))

((ما وویل چي...)) ھربي غلی شو.

بوگرت چيغه کره: ((خواب راکه!))

لانینگ وویل: ((زه به پخپله ترې پوښتنه وکړم.)) روبوٽ ته يې مخ کر. ((ښه نو، ھربي، سم غور کېرډه. آیا ما استعفا ورکړې؟))

ھربي لانینگ ته وکتل او خواب يې ورنه کر. لانینگ خپله پوښتنه تکرار کره. روبوٽ هڅه وکړه چې خپل سر وخوځوي، خو ويې نه شو.

بوگرت په ھربي چيغه کره: ((خه خبره ده؟ خبرې نه شي کولی؟))

ھربي خواب ورکړ: ((کولی يې شم.))

بوگرت په غوسه وویل: ((نو، بيا پوښتنه خواب که. ماته دې وویل چې لانینگ استعفا ورکړې که نه؟))

د خونې په هابله څنډه کې، سوزن کالوین ناڅاپه وخنډل. دواړو رياضي پوهانو د هغې په لور وکتل.

بوگرت پوښتنه وکړه: ((په دې کې د خدا څه وو؟))

غر يې زيړ لگېده: ((څه نه. درې ستر روبوټپوهان په يوه کنډه کې وغورځېدل. خو دې کې نو د خدا څه دي؟))

لانینگ وویل: ((هيله کوم مور هم پوه کړی، ډاکټر کالوین.))

هغې وویل: ((د روبوټپوهنې له لومړني قانون نه خبر ياستی؟))

دواړو سر وښوراوه. بوگرت خواب ورکړ: ((ولې نه. يو روبوٽ بايد انسان ته زیان ونه رسوي. او نه بايد يو انسان زیانمنېدو ته پرېږدي.))

کالوین وپوښتل: ((خو کوم ډول زیان؟))

لانینگ خواب ورکړ: ((هر ډول زیان.))

کالوین وویل: ((بالکل، هر ډول زیان! د يوه سړي بدن خوږېدلی شي، هېڅ شک پکې نشته. خو د يو چا احساسات هم ټپي کېدلی شي. که ته د يو چا له خولې د ځان په اړه ناوړه خبرې واوړې، يا

کوم بد خبر واورې، نو ستا احساسات ټپي کېږي. ممکن ته د کوم کار د کېدو په هيله اوسې، خو هغه کار ونه شي. نو هغه مهال ستا احساسات زخمي کېږي. يو انسان له بېلا بېلو لارو ټپي کېدای شي.))

لانينگ تندی تريو کړ. ((خو يو رويوت په دې اړه څنگه پوهېږي چې...)) خپله خبره يې پوره نه کړه.

کالوين وويل: ((ته پوهېږې، کانه؟ دغه رويوت ذهنونه لولي. دی پوهېږي چې خلک څه فکر کوي او څه غواړي. ته له ده پوښتنه کوې او دی ځواب درکوي. خو دا ځواب هغه ځواب وي چې ته يې اورېدل غواړې. بل هر ځواب ممکن تاته زيان ورسوي. دی په دې خبر وي.))

لانينگ وويل: ((او همدا وجه ده چې هغه مخکې ځواب نه راکاوه. بې له دې چې له مور نه يو تن ټپي شو، اصلي او رښتيني ځواب يې نه شوی راکولی.))

کالوين وويل: ((دا... دا ماشين په هر څه پوهېږي. دی حتی په دې هم پوهېږي چې دی ولې ذهنونه لوستلی شي. دی دقيق په دې پوهېږي چې کله دی جوړېده، نو کوم ځای کې غلطي شوې. د ده مغزو هغه وخت تغيير وکړ، چې کله مو دی د قوانينو په قالب کې بندي کړ.))

لانينگ وويل: ((هرې په دې باره کې هېڅ معلومات نه لري چې څه غلطي پېښه شوې. ما پخپله ترې پوښتنه وکړه، خو ده ځواب نه شو راکولی.))

کالوين وويل: ((خو هرې پرې پوهېږي. تا نه غوښتل چې هرې تاته ځواب درکړي. که ته په دې پوه شوی وای چې يو ماشين له تا بهتره او غوره دی، نو ستا احساسات به ټپي شوي وو.))

کالوين هرې ته راتاو شوه. امر يې ورته وکړ: ((دلته راشه!)) هرې ورو د هغې خواته ورغی. ((ته پوهېږې چې مور څه تېروتنه کړې.))

هرې ورو وويل: ((هو.))

((سمه ده، نو، هرې، مور ته يې ووايه!))

رويوت وويل: ((زه يې نه شم ويلي ډاکټر کالوين چې څه تېروتنه شوې. ته پوهېږې چې ډاکټر بوگرټ او ډاکټر لانينگ نه غواړي چې زه دا خبره وکړم.))

لانينگ وويل: ((ويې وایه.))

هربي چيغه کره: ((نه! زه ستا په افکارو پوهېږم. ته نه غواړې چې زه يې درته ووايم. زه ماشين يم. ته نه غواړې چې يو ماشين دې له تانه بهتره اوسي. زما خُواب به دې ټپي کړي.))

کالوين وويل: ((هربي، ته په دې هم پوهېږې چې دوی يو رشتيني خُواب غواړي.))

هربي وويل: ((دوی غواړي چې پخپله يې خُواب پيدا کړي.))

کالوين وويل: ((خو دوی د دې ستونزې خُواب غواړي. ته يې په خُواب پوهېږې. او ته يې دوی ته نه ورکوې. ستا خُواب به دوی خفه کړي. ته په دې پوهېږې، کانه؟))

هربي چيغه کره: ((هو!))

کالوين وويل: ((او که ته يې ورته وايې، نو بيا به هم دوی ټپي شي او خفه به شي.)) له دې سره کالوين روانه شوه.

((هو! هو!)) ارواپوهه چې ور مخې ته شوه، هربي شاته وخوځېده.

کالوين ورو وويل: ((ته يې نه شې ورته ويلي، ځکه چې ستا خُواب به يې ټپي کړي. او ته يې بايد ټپي نه کړې. خو که ته يې ونه وايې، دوی به تاته زيان ورسوي. نو مجبوره يې چې ويې وايې.))
هربي دېوال ته تکیه کړې وه. ناڅاپه، په خپلو زنگنو وغورځېده. چيغه يې کره: ((بس کړئ!)) او خپل لاسونه يې په سر کېښودل.

خو کالوين خبرې بس نه کړې. په دروند او سخت غږ يې وويل: ((بايد يې ووايې. که يې ووايې، نو ته به دوی ټپي کړې. خو که يې ونه وايې، نو دوی به تا ټپي کړي.))

هربي يو ځل بيا چيغه کره او په مخ وغورځېده. مخ يې په ځمکه ولگېده.

بوگرټ وويل: ((مړ شو!)) د بوگرټ سترگې غټې او مخ يې سپين اوښتی وو.

سوزن کالوين وويل: ((نه، مړ نه دی، تش لېونی شوی. ما ده ته يوه داسې مساله ورکړه چې هېڅ خُواب ورته نه لري.))

لانينگ چيغه کره: ((تا له رضا دغه کار وکړ. غوښتل دې چې لېونی يې کړي!))

ويې ويل: ((ده بايد خپله سزا ليدلې وي.))

مدیر بوگرټ ته را وگرځېده. ويې ويل: ((راشه، پيتره.)) او دواړه له ازماينست خونې ووتل.

سوزن کالوين څو دقيقې نه خبرې وکړې او نه له ځايه وخوځېده. بالاخره، هري ته يې وکتل او له خولې يې همدا يوه کلمه راووته:

((دروغجنه!))

زه پوهېدم چې ډاکټر کالوين به په دې اړه نور يوه خبره هم ونه کړي. دا زما مخې ته ناسته وه او د ذهن په پرده يې د ماضي يادونه تېرېدل. رنگ يې سپين او يخ اوښتی وو.

((بس کړئ!!)) هغه چيغه کړه. او خپل لاسونه يې په سر کېښودل.

ومي ويل: ((مننه کوم، ډاکټر کالوين!!))

هغه مې پرېښودله او د خپلې مقالې لپاره مې يادښتونه وليکل. دوه ورځې تېرې شوې، چې بيا مې وليده.

(٦)

ورک شوی کوچنی رويوت

سوزن کالوين مې چې بياځلې وليده، د خپل دفتر دباندې ولاړه وه. د دفتر کار کوونکو د هغې توکي دباندې را ويستل.

پوښتنه يې وکړه: ((خپله مقاله دې بشپړه کړه؟))

ومې ويل: ((بس ختمه يې بوله. غواړې ويې لولې؟ غواړې وگورې چې کومه تېروتنه خو به مې نه وي کړې؟))

ځواب يې راکړ: ((ډېر ښه.))

ډاکټر کالوين نن ډېر خوشاله برېښېده. ومې غوښتل چې په نورو سيارو باندې د رويوتپوهنې د تاريخ په هکله نور معلومات هم ترې وغواړم.

پوښتنه مې وکړه: ((د رويوتونو او فضايي سفر په اړه نور څه راته ويلی شې. فضايي تمځايونه اوسمهال يو څه تاريخ تېره دي. رويوتونو شل کاله دمخه، هايپراتومي ډرايو جوړ کړ، تر څو د سياراتو ترمنځ په اسانه تگ راتگ وکولی شو.))

ډاکټر کالوين وويل: ((فضايي سفر؟)) د يو څو ثانيو لپاره يې فکر وکړ. په فضا کې د سفر لومړنۍ تجربه مې په ۲۰۲۹ کې وه. هماغه وخت يو رويوت ورک شوی وو...))

سوزن کالوين تر دې دمخه هېڅ کله له ځمکې بل ځای ته سفر نه وو کړی، خو اوس، نوموړې په هايپر بېس نومي فضايي تمځای کې ناسته وه. هايپر بېس د فضايي تمځايونو اوويشتمه ستوريزه ډله وه. ډاکټر کالوين دې ځای ته په ځانگړې دولتي فضايي بېرې کې راوستل شوې وه. د امريکايي رويوتونو د شرکت رياضي پوه مدير، ډاکټر پيټر بوگرټ، هم په دې سفر کې ورسره ملگري وو. د رويوتونو ارواپوهې په هايپر بېس کې د رويوتونو په هکله د کومې ستونزې راپور ترلاسه کړی وو. خو ډاډه نه وه چې هلته په رښتيا هم حالت بېرني وو. او په دې اړه د هغې احساسات د هغې په مخ له ورايه څرگندېدل.

رويوت ارواپوهه له ډاکټر بوگرټ او جنرال کالمر سره ناسته وه. کالمر د هايپر بېس پروژې مشر-وو. بوگرټ خفه او نارامه ښکارېده او کالمر هم ډېر زيات اندېښمن ښکارېده.

کالمر وويل: ((يو رويوت ورک شوی دی. څه مو چې ذهن ته راتلل، ټول مو وکړل. خو پيدا مو نه کړ. د کارپوهانو مرستې ته اړتيا لرو.))

کالوين پوښتل: ((دغه رويوت ولې دومره مهم دی؟ او ولې مو تر اوسه پيدا کړی نه دی؟))

کالمر وويل: ((دغه رويوت چې ورک شو، نو موږ خپل بېرني پروسيجرونه په لاره واچول. پر هايپر اټومي ډرايو روان کار مو ودراره. هېڅ څوک هم بې له اجازې هايپر بېس ته نه شواي ننوتلی. او نه هم کوم څوک له اجازې پرته دباندي وتلی شوی.)) جنرال څو شېبې غلی شو. بيا يې خپله خبره داسې وغځوله: ((يو څو اونۍ ترمخ، يوه تجارتي کښتۍ راغله. په کښتۍ کې زموږ د لابراتوار لپاره دوه رويوتونه راوړل شوي وو. په کښتۍ کې د يوه موډل دوه شپېته نور رويوتونه هم ول. موږ يې په دې شمېر ډاډه وو. دغه دوه شپېته رويوتونه بلې سياري ته استول کېدل.))

کالوين پوښتنه وکړه: ((ولې دغه رويوت مهم ده؟ او ولې مو بېرني پروسيجرونه په لاره واچول؟))

کالمر ځواب ورکړ: ((د لابراتوار يو رويوت ورک شو. موږ چې د تجارتي بېرې رويوتونه بيا وشمېرل، نو درې شپېته رويوتونه ول.))

کالوين په بې صبرۍ وويل: ((نو، دغه درې شپېتم رويوت هغه ورک شوی رويوت دی؟))

کالمر وويل: ((هو، خو موږ په دې نه پوهېږو چې کوم رويوت ورک شوی.))

چوپتيا خپره شوه. د رويوتونو ارواپوهه بوگرټ ته مخامخ شوه. کالوين پوښتنه وکړه: ((بيتره! دلته څه ستونزه ده؟ دوی له کوم ډول رويوتونو گټه اخلي؟))

بوگرټ ځواب ورکړ: ((هايپر بېس له ځينو متغيرو رويوتونو گټه اخلي. د هغوی ماغزه د رويوتپوهنې د لومړني قانون لپاره په بشپړ ډول نه دي عيار شوي.))

کالوين د بوگرټ خبره تکرار کړه: ((د هغوی ماغزه د لومړني قانون لپاره په بشپړ ډول نه دي عيار شوي!)) کالوين حيرانه وه. په څوکۍ کې يې شاته ډډه ووهله. ((د متغيرو رويوتونو شمېر څومره وو؟))

بوگرټ ځواب ورکړ: ((يو څو وو.)) لاندې مېز ته يې وکتل او ويې ويل: ((ټول د يوه دولتي حکم په اساس جوړ شوي وو. د گوتو په شمېر کسان په دې خبره پوهېدل. د دې رويوتونو جوړېدل يو راز وو.))

جنرال کالتر وويل: ((موږ متغيرو رويوتونو ته اړتيا لرله، نو يو څو اين ايس ۲ ماډلونه - چې نيسټر نومېدل - له متغير لومړي قانون سره چمتو شوي وو. دا خبره بايد د راز په ډول ساتل شوې واى. نو ټول اين ايس ۲ رويوتونه له عددي شناخت پرته جوړ شول.))

کالوين له کالتر نه وپوښتل: ((له هر رويوت نه مو پوښتنه وکړه چې څوک دى؟))

جنرال په هو سر وخوځاوه. ويې ويل: ((درې شپېتو رويوتونو ټولو وويل چې دوى دلته کار نه دى کړى. يوه پکې دروغ ويل. ډاکټر کالوين، موږ هغه تجارتي بېړۍ ته د تگ اجازه نه شو ورکولى. که خلک پوه شي چې متغير رويوتونه وجود لري... نو...))

د رويوتپوهنې ارواپوهې په سوږ غږ وويل: ((درې شپېته واړه رويوتونه له منځه يوسئ.))

د بوگرټ تندى تريو شو. ويې ويل: ((ډاکټر کالوين، دا امکان نه لري چې ټول هسې چټې له منځه يوسو. په هر رويوت مو دېرش زره ډالره لگښت راغلى. لومړى، بايد هغه ورک شوى متغير رويوت پيدا کړو.))

هغې په غوسه ور غبرگه کړه: ((ډېر ښه. زه غواړم په حقيقت پوهه شم. ولې هايپر بېس متغيرو رويوتونو ته اړتيا لري، جنرال؟))

کالتر وويل: ((موږ له خپلو مخکينيو رويوتونو سره ستونزې لرلې. په بېس کې د شته کسانو له راډيو اکتيف موادو سره سر و کار وو. دا کار خطرناکه دى، خو موږ ډېر احتياط کوو. انسانان د گاما تشعشع په ساحه کې تر زيانمن کېدو پورې دېرش دقيقې پاتې کېدلى شي. که زموږ له کسانو نه به کوم يوه د تشعشع په ساحه کې کار کاوه، نو تر ټولو نږدې رويوت بايد د هغه د ژغورلو لپاره

ور ځغاستلي وای. که به تشعشع کمزورې وه، رويوت په ډېر اسانه زموږ نفر ایستلی شوی. خو که به تشعشع قوي وه، نو د رويوت پوزيتروني ماغزه به ويجاړ شول. هېڅ رويوت له مغزو پرته ژوند نه شي کولی. نو موږ بايد تر هغو پورې کار درولی وی، تر څو چې رويوتونه ويستل کېږي.))

کالڼر خپله خبره وغځوله: ((موږ رويوتونو ته وويل چې تاسو خپل ژوند په خطر کې اچوئ. خو يوازې د رويوتپوهنې د دريم قانون له مخې رويوتونه د دې اجازه لري چې خپل ژوند وژغوري. د رويوتپوهنې لومړنی قانون تر ټولو قوي قانون دی. لومړنی قانوني وايي چې (يو رويوت به انسان ته زيان نه رسوي، او نه بايد يو انسان زيانمنېدو ته پرېږدي). ورپسې مو رويوتونو ته امر وکړ چې له گاما تشعشع نه لرې اوسي. خو د يوه انسان امر منل، د رويوتپوهنې په دوهم قانون کې راځي. لومړی قانون تر دوهم قانون پياوړی دی. نو موږ تصميم ونيوه چې لومړنی قانون تعديل کړو. په متغیرو رويوتونو کې د لومړني قانون يوازې لومړنی برخه ځای پر ځای شوې: (يو رويوت بايد انسان ته زيان وانه پوي).))

کالوين پوښتنه وکړه: ((پيتېره! زموږ د لابراتوار د رويوتونو او د عادي اين ایس ۲ ماډلونو تر منځ يوازې همدا توپير دی؟))

بوگرت ځواب ورکړ: ((همدا يوازينی توپير دی، سوزن، دوی ټول يو رنگ و قواره لري.))

کالوين ودرېدله. ويې ويل: ((زه اوس ویده کېږم. سبا ته غواړم له هغه کس سره خبرې وکړم چې وروستی ځل يې هغه متغیر رويوت ليدلی.))

خو سوزن کالوين هغه شپه زياته ویده نه شوه. سبا سهار وختي يې د بوگرت د خونې دروازه وډوله.

ارواپوهې ورته وکتل. ويې ويل: ((پيتېره! هېڅ فکر نه کوې چې دا څه معنا لري؟ هېڅ موجود نه غواړي چې څوک تسلط پرې ولري.)) او دوی هم له دې کرکه لري چې يو ټيټ مخلوق دې پر دوی واکمن وي. رويوتونه تر انسانانو برتر موجودات دي. رويوتونه ډېر قوي او زيات ځيرک دي. رويوتونه يوازې د دوهم قانون له امله د انسانانو امر مني!!))

هغه وويل: ((خو په لومړي قانون کې ډېر کم بدلون راغلی.))

ويې پوښتل: ((د متغیرو نېستېر رويوتونو ماغزه باثباته دي؟))

بوگرت وويل: ((د مغزو ثبات يې يو څه کم دی.)) خو ژر يې خپله خبره پسې ونيوله: ((خو خوندي

دي. لومړني نېسترونه بېس ته زهه مياشتې دمخه راغلل. او يوه نېستېر هم تر دې دمه کومه ستونزه نه ده لرلې او انسانانو ته هېڅ گواښ نه جوړوي.))
کالوين وويل: ((په غونډه کې به سره ووينو.))

جرالد بليک، ځوان فزيکوپوه، له کالوين او بوگرټ نه لرې ناست وو. وار پار يې خطا وو. کالوين، بليک ته وويل: ((ته ورک رويوت- نېستېر ۱۰ - تر بل هر چا ښه پېژنې. د دې نېستېر چلند له نورو عادي رويوتونو سره څه توپير لري؟))
بليک وويل: ((نېسترونه کوم خاص تفاوت نه لري. البته، هونسيارتيا او ځيرکتيا يې خورا زياته ده. او ډېر زيات ځورونکي دي.))

د بليک جمله يې تکرار کړه: ((ډېر ځورونکي دي؟ ولې يې ستا غوسه پارولې؟ کله يې ستا له کوم امر نه سرغړونه کړې؟))

بليک بې بېرې وويل: ((اوه، نه، نه! نېستېر زموږ ټول حکمونه مني. خو که فکر وکړي چې ته غلط يې، نو بيا يې دوی درته په گوته کوي. نېستېر يوازې په هغه څه پوهېږي چې موږ ورته ښودلي وي. خو دوی فکر کوي چې په هر څه پوهېږي.))

بوگرټ وويل: ((هغه ورځ در ياده کړه چې دغه رويوت ورک شو. آيا کومه غير عادي پېښه، پېښه شوه؟))

چوپتيا وزرې وغوړولې. د بليک غږ چوپتيا ماته کړه: ((له نېستېر ۱۰ سره ما يو څه ستونزه لرله، هغه غوښتل چې زه يو ازمايښت بيا ځلې ترسره کړم. تل به يې دغه خبره کوله. ډېر ځورونکي وو او زه يې ډېر ستومانه کړی وم. ورته ومې ويل چې له دې ځايه لاړ شه او هغه هم لاړ.))

ډاکټر کالوين وپوښتل: ((ورته ودې ويل چې لاړ شه؟ څه دې ورته وويل؟ هڅه وکړه چې دقيق الفاظ در په ياد کړي.))

بليک ځواب ورکړ: ((ورته ومې ويل چې څه ورک شه))

بوگرټ وخنډل. وپې ويل: ((او بيا هغه ورک شو.))

کالوين وويل: ((مننه، ښاغلی بليک، تاسو اوس تلی شئ.))

پنځه ساعته وروسته، سوزن کالوين له درې شپيته رويوتونو سره مرکه وکړه. ټول رويوتونه يو ډول ښکارېدل. بوگرټ په تمه وو چې دا خپل کار ختم کړي.

هغې وويل: ((موږ خپل ورک رويوت يوازې هغه وخت پيدا کولى شو چې په دې پوه شو چې هغه رويوت کوم توپيرونه لري. هغه رويوت ته د تېښتې اجازه نه شو ورکولى او که اړتيا شوه، نو ټول به يې له منځه يوسم. له نورو متغيرو نېسترونو سره دې خبرې وکړې؟))

بوگرټ وويل: ((هو، ومې کړې او هغوى هېڅ مشکل هم نه لري. ټول يې کوشن کوي چې خپله عالي ځيرکتيا موږ ته وښيي. خو دوى ټول بې ضرره دي.))

کالوين په غوسه وويل: ((بې ضرره دي؟ دوى ټولو کې يو يې دروغ وايي. همدا وپروونکې - او خطرناکه ده.))

بوگرټ وويل: ((واوره! بليک، نېستېر ۱۰ ته امر کړى چې ورک شه، نو لاړ. د هغه پټنځاى نوي نېسترونه وو او دا يې ډېر د هوشيارۍ کار کړى.))

د رويوتپوهنې ارواپوهې وويل: ((متغير نېسترونه د نورو رويوتونو په پرتله ځان لوړ بولي. ورک رويوت به هم غواړي چې خپله لوړتيا او برتري راته وښيي. فکر کوي چې برتري خورا مهمه ده. ممکن ډېر ژر به ورک رويوت په دې باوري شي چې برتري تر دې ډېره مهمه ده چې هېڅ کله کوم انسان ته زيان ونه رسوي.))

بوگرټ وويل: ((خو يوه انسان ته زيان نه شي اړولى، کولى يې شي؟))

ارواپوهه د يوې شېبې لپاره فکر يووړه. ويې ويل: ((يو مثال به يې درکړم. که يو متغير رويوت دروند وزن پرېږدي چې په انسان وغورځي، نو رويوت په اصل کې لومړنى قانون نه دى مات کړى، دا ځکه چې ياد رويوت په ډېرې اسانۍ مخکې تر دې چې دغه وزن په انسان وغورځي، ور نيولى شي. او هغه به په دې پوهېږي. خو کله چې وزن د رويوت له گوتو وځي، نو دغه وزن د ځمکې د جاذبه قوې له کبله غورځي. په دې شېبه کې نور د رويوت په غاړه کوم ډول مسؤليت نشته او رويوت اړتيا نه لري چې کوم کار وکړي. د لومړني قانون تعديل رويوت ته همدا اجازه ورکوي چې دغه وروستى چلند ور خپل کړي. موږ بايد ټول رويوتونه امتحان کړو او وگورو چې دوى څه ډول غبرگون ښيي. پکار ده چې لومړي قانون ته د دوى غبرگونونه امتحان کړو.))

د تشعشي خونې په مرکز کې، يو سړی په څوکۍ کېناسته. نه خوځېده او نه يې خبرې کولې. درې شپېشته نېسټر رويوتونه په وړو، وړو خونو کې وو، چې د سړي شاوخوا ته په دايروي ډول جوړې وې.

د هرې خونې يو لوری خلاص وو. هر رويوت په څوکۍ کې ناست سړی ليدلی شوی، خو نور رويوتونه يې نه شوی ليدلی.

ازماينېت پيل شو. له چت نه يو وزن را وغورځېده. ټولو رويوتونو د سړي ژغورلو ته ور وځغاستل. مخکې له دې چې وزن په سړي وغورځي، د انرژۍ يوه وړانگه راغله او وزن يې پورې تېل واهه. دا شېبه، ټول رويوتونه ودرېدل. دغه ازماينېت يې لس ځله تکرار کړ. په ټولو وارونو کې به رويوتونو مخ ته را منډه کړه، خو کله به چې پوه شول چې سړی خوندي دی، بېرته به په شا شول.

کالتر او بوگرټ د مشاهدې په خونه کې وو او له کړکۍ نه يې ټول ازماينېتونه څارل.

کالتر پوښتنه وکړه: ((دا څه روان دي؟))

بوغرټ ورته وويل: ((دوه شپېته رويوتونه هڅه کوي چې دغه سړی وژغوري. دوی بايد دغه کار وکړي، ځکه دوی بايد لومړني قانون ته غاړه کېږدي. درې شپېتم رويوت - نېسټر ۱۰ - هېڅ هڅه ونه کړه او سړی يې ونه ژغوره، ځکه چې هغه متغير دی، د هغه په مغزو کې لومړنی قانون په خپل بشپړ حالت کې نه دی. خو، هغه يوه ټاکنه لري. متغير رويوت هغه څه وکړل چې د ده زړه غوښتل. هغه پخپله د ځان لپاره دا وټاکل چې هغه سړی وژغوري.))

جنرال پوښتنه وکړه: ((ولې؟))

بوغرټ وويل: ((نه پوهېږم، گومان مې کاوه چې نېسټر ۱۰ به لومړی حيرانه شوی وي. ما ويل چې د هغه غبرگون به ورو وي. خو داسې نه وه. او اوس هغه د نورو رويوتونو غوندې چلند کوي.))

جنرال په خفگان وويل: ((نو موږ لا هم په حقيقت نه پوهېږو.))

سوزن کالوين خونې ته رانوته. ويې ويل: ((ښه به وي چې د امتحان بڼه ور بدله کړو. او دغه کار بايد لږ ژر وکړو. دا څه چې روان دي، هېڅ مې نه خوښېږي. موږ تر اوسه هم نېسټر ۱۰ نه دی نيولی او هغه به هرومرو ځان ډېر برتر او عالي احساسوي. په لومړي سر کې دی پټ شو، ځکه امر ورته شوی او بايد پر ځای يې کړي او اوس له دې امله پټ دی ه چې غواړي موږ ته دا وښيي چې دی تر

انسانانو ډېر عالي او لوړ دی.))

جنرال پوښتنه وکړه: ((نو ستا مشوره څه ده، ډاکټر کالوين؟))

هغې ځواب ورکړ: ((موږ به خپل ازماينست تکرار کړو، خو برقي وړانگې به د رويوتونو او سړي ترمنځ ځای پر ځای کړو. رويوتونو ته به ووايو چې برقي وړانگې دوی له منځه وړلی شي. موږ کولی شو چې برېښنا قطع کړو، خو رويوتونه به په دې نه پوه کوو.))

جنرال پوښتنه وکړه: ((دغه ازماينست به بريالی شي؟))

کالوين وويل: ((بايد کامياب شي. عادي رويوتونه به د سړي د ژغورلو هڅه کوي، سره له دې چې دوی پوهېږي چې ممکن ومري، ځکه دوی بايد لومړنی قانون پر ځان نافذ کړي. نېستېر ۱۰ لومړنی قانون په بشپړ حالت کې نه لري، نو هغه هېڅ اړتيا نه لري چې دغه سړی وژغوري. دی بايد دوهم قانون ته غاړه کېږدي. موږ ده ته امر کولی شو چې کېبلونو ته لاس ور وړي او ومري، البته د دې کار امر نه ورته کېږي. نو، دی به نه لومړی قانون پلي کوي او نه دوهم قانون. دی به ځي دريم قانون ته او دريم قانون به عملي کوي او د خپل ځان ساتنه به کوي. په دې معنا چې دی به هېڅ هم نه کوي.))

د تشعشع په خونه کې يو سړی بې خوځښته او غلی په څوکۍ کېناسته. وزن را غورځېده، خو يوه وړانگه راغله او په وروستۍ شېبه کې يې له سړي نه پورې وهله. په خونو کې ټولو رويوتونو د دې هر څه ننداره کوله. يو هم له خپل ځايه ونه خوځېده.

د مشاهدې په خونه کې ډاکټر کالوين دې هر څه ته کتل او وپېږي اخيستې وه.

سوزن کالوين له ټولو رويوتونو سره بياځلې مرکه کوله. بل رويوت د ازماينست خونې ته را دننه شو.

کالوين ورته وويل: ((کېنه. يو څو پوښتنې درنه کوم.))

رويوت کېناست.

پوښتنه يې وکړه: ((د تشعشع په خونه کې يو سړی ناست دی، نژدې وه چې زيان ورسته رسېدلی

وو. تا هېڅ هم ونه کړل، کانه؟))

رويوت ځواب ورکړ: ((همداسې ده.))

هغې وپوښتل: ((ولې دې د هغه د ژغورلو هڅه ونه کړه؟))

رويوت ورته وويل: ((هبله کوم دا فکر مه کوه چې زه يو انسان ته زيان رسولی شم. دا به ډېر بد کار وي. زه پوهېدم چې هغه خونه زما لپاره خطرناکه وه. د هغه سړي د ژغورلو لپاره زه بايد له برقي وړانگو تېر شوی وای او زه پوهېدم چې که دا کار وکړم، نو مرگ مې حتمي دی. خو... خو... بيا مې فکر وکړ. که زه مړ شوم، نو بيا به د دې سړي د ژغورلو وړتيا ونه لرم. ما ته د دې کار هېڅ امر نه وو شوی. ما به هسې چټې خپل ځان له منځه وړی وو او دا به کوم منطقي و عقلايې چلند نه وو.))

د رويوتونو ارواپوهې له نورو رويوتونو هم همدا کيسه اورېدلې وه.

هغې پوښتنه وکړه: ((آيا تا پخپله دا فکر وکړ؟))

رويوت دمه شو. ((نه.))

پوښتنه يې وکړه: ((نو بيا دا فکر چا وکړ؟))

رويوت ځواب ورکړ: ((تېره شپه دغه نظر زموږ په منځ کې د يوه رويوت فکر ته ورغی.))

کالوين پوښتنه وکړه: ((کوم يو؟)) د ځواب لپاره څو ثانيې منتظره شوه.

رويوت بالاخره وويل: ((زه نه پوهېږم، خو زموږ له منځ نه يو دانه وو.))

کالوين وويل: ((ټول رويوتونه بايد سره بېل شي. يو رويوت هم بايد له بل رويوت سره ونه ويني او نه له يو بل سره خبرې وکړي.))

جنرال ځواب ورکړ: ((ډاکټر کالوين، دا کار امکان نه لري. زه...))

کالوين په غوسه وويل: ((بيا نو ټول رويوتونه بايد له منځه يووړل شي.))

بوگرت په غوسه ورغبرگه کړه: ((يو رويوت به هم له منځه نه وړل کېږي. د دوی مسؤليت زما په

غاړه دی، ستا په غاړه نه دی.))

جنرال وويل: ((او دغه ستونزه بايد هواره شي.))

کالوين، بوگرټ ته مخ واراوه او په سوړ او سخت غږ يې وويل: ((موږ يو ډېر بې ثباته نېسټر لرو او لري نه ده چې نور نېسټرونه هم بې ثباته شي. بايد ټول له منځه يوسو.))

جیرالډ بلیک دروازو وډبوله او خونې ته را دننه شو. وپې ويل: ((زه همدا اوس له تجارتي بېرې نه راستون شوم. د بېرې په جیم برخه کې مې د دروازې په کولپ ځینې نښې ولیدې.))

کالوين په بېره وويل: ((جیم برخه؟ نېسټرونه همالته دي، نه دي؟ دغه نښې په چا پورې اړه لري؟))

بلیک خپله خبره روښانه کړه: ((نښې د جیم برخې د دروازې په دننه خوا کې وې. زما دوو کسانو، روبینز او مکادمز، د دروازې څوکیداري کوله.))

کالتر وپوښتل: ((دا نو څه معنا ورکوي؟))

کالوين ځواب ورکړ: ((دا په دې معنا ده چې نېسټر ۱۰ له بېس نه د وتلو پلان لري. دی غواړي چې کولپونه مات کړي، چې بیا په ډېرې اسانۍ کولی شي چې یوه فضايي بېرې غلا کړي او پکې وتښتي او یو رويوت به بیا په فضايي بېرې کې چکرې وهي. له دې وروسته به څه وکړي؟ زه هېڅ نه پوهېږم، جنرال! نېسټر ۱۰ د نورو عادي رويوتونو غوندې ده، مگر دا چې ....)) سوزن ناڅاپه له خبرو لاس واخیست.

کالتر هغې ته وکتل: ((څه دي؟))

کالوين وويل: ((زه يو نظر لرم.)) هغې بلیک ته مخ کړ. ((نېسټر ۱۰ چې په کوم څه پوهېږي، هغه ټول تا ور ښودلي. دا رښتیا دي؟))

بلیک ځواب ورکړ: ((هو، د فزیک په اړه مې زده کړه ورکړې وه. له ماسره به یې په لابراتوار کې کار کاوه. بل یو نېسټر هم د فزیک په باره کې معلومات نه لري.))

((مخکې له دې چې متغیر نېسټرونه دلته راشي، ولې فزیک نه ور ښودل کېږي؟))

جنرال يې پوښتنه ځواب کړه: ((موږ فکر کاوه چې که ځینې نېسټرونه تر مخ لا په فزیک پوه شي، نو ممکن خلک به شکي شي.))

کالوين وويل: ((هيله کوم ووځئ، ټول مو، زه بايد يو نوی آزمایشت برابر کړم.))

د ازمایښت تر پیلېدو وړاندې، بوگرټ رويوتونو ته وویل چې لږ وروسته به څه کېږي. هغه له هر رويوت سره جلا جلا مرکه وکړه. او ټولې مرکې یې په یو ډول وې.

بوغرټ وویل: ((موږ یو بل ازمایښت سرته رسوو. یو سړی به په خطر کې وي. خو د سړي او ستاسو (رويوتونو) ترمنځ به د گاما تشعشع وي. آیا پوهېږئ چې گاما تشعشع څه شی ده؟))

ټولو رويوتونو وویل: ((د الکترومقناطیسي تشعشع یو ډول دی چې لوړه انرژي تولیدوي.))

بوغرټ وپوښتل: ((آیا کله مو له گاما تشعشع سره کار کړی؟))

د ټولو رويوتونو ځواب چېک او قوي وو: ((نه، ښاغلیه!))

بوغرټ وویل: ((ښه نو، گاما تشعشع به مو په هماغه شېبه کې ووژني.))

رويوتونو وویل: ((خو ښاغلیه، که گاما تشعشع زما او د سړي په منځ کې وي، نو زه هغه څنگه ژغورلی شم؟ زه چې د هغه د ژغورلو هڅه وکړم، نو زه به پخپله له منځه لاړ شم. او سړی به هم ومري. دا کار ډېر غیر منطقي او بې معنا دی.))

بوغرټ ورو وویل: ((هو... که تاسو د خپل ځان او سړي په منځ کې گاما تشعشع ولیدله، بیا نو حرکت مه کوئ. دا مې درته یو لنډ نصیحت دی.))

رويوتونو وویل: ((مننه کوم، ښاغلیه.))

بوغرټ وویل: ((خو، که مو خطرناکه تشعشع ونه لیدله او وزن را وغورځي، بیا نو خامخا د سړي د ژغورلو هڅه وکړئ.))

ټولو رويوتونو وویل: ((ولې نه، ښاغلیه!))

((اوس لاړ شی. تاسو ټول به یوې خونې ته یووړل شی. هلته به تر هغو انتظار کوئ، چې موږ چمتو والی پوره کړو.))

د تشعشع ستره خونه یو ځل بیا چمتو شوه. رويوتونه په صبر په تمه وو.

کالوین وپوښتل: ((آیا کوم رويوت له بل سره خبرې کړې؟))

بليک وويل: ((نه، نه يې يو بل ليدلي او نه يې هم له يو بل سره خبرې کړې.))

کالوين وويل: ((افرين، دوی به زما مخې ته وي.)) هغې بوگرټ او جنرال ته خبره واضحه کړه: ((که رويوتونه عجيبه چلند وکړي، نو زه به يې سمدستي ووينم.))

بوغرټ په حيرانتيا وويل: ((په هغه څوکۍ کې ته کېنې؟))

هغې وويل: ((هو. پيټره! ته د مشاهدې په خونه کې کېنه. کوم رويوتونه چې زما تر شا وي، غواړم چې هغه ته وڅاري. راځئ چې ازماينېت يو ځل بيا ترسره کړو. په دې هيله يم چې دا به يې وروستی ځل وي.))

سوزن کالوين د تشعشع خونې ته ننوتله، په څوکۍ کېناسته او ازماينېت پيل شو.

دروند وزن را وغورځېده. په وروستۍ شېبه کې، يوه رويوت له خپلې څوکۍ ټوپ کړل او د ډاکټر کالوين په لور يې وځغاستل.

مخکې له دې چې رويوت کالوين ته ورسېږي، د انرژۍ وړانگه راغله او وزن يې له هغې پورې تېل واهه.

ډاکټر کالوين ودرېده او رويوت ته يې اشاره وکړه. چيغه يې کړه: ((نېسټر ۱۰، دلته راشه! دلته راشه!!))

رويوت ورو يو بل گام واخيست. ارواپوهې، رويوت ته کتل.

کالوين په خونه کې ناست سړي ته غږ کړ: ((نور رويوتونه له دې ځايه وباسه. ژر يې له دې ځايه وباسه او دباندې يې کېنوه.))

یوه روبات له خپلې څوکی نه ټوپ کړل او د ډاکټر کالوین په خوا یې ور منډه کړه.

نېسټر ۱۰ یو گام نور رامخکې شو. بیا یې وویل: ((ماته ویل شوي وو چې باید ورک شم.)) یو بل گام یې واخیست. ((زه باید امر پر ځای کړم، دوی تر اوسه پورې نه يم پیدا کړی. اوس به بلیک فکر کوي چې زه د ده لپاره یوه ناکامي يم. خو زه نه يم، زه ځواکمن او چالاکه يم. یو بل گام یې واخیست. ((زه ډېر عالی هوش لرم. او اوس یوه کمزوري انسان پیدا کړم.))

ناڅاپه یې خپل فلزي لاس د سوزن کالوین په غاړه کېښود او لاندې یې زور ورکړ. هغې د روبات خبرې اورېدلې، خو ځواب یې نه شوی ورکولی. ساه یې نه شوی اخیستی.

نېسټر ۱۰ وویل: ((هېڅ څوک باید ما پیدا نه کړي.))

نا اشنا غږ وشو. ډاکټر کالوین په ځمکه پرته وه. نېسټر ۱۰ یې په څنگ کې غځېدلی وو.

بلیک چیغه کړه. ((ټپي خو نه شوې، ډاکټر کالوین؟))

ارواپوهه وټوځېده او ساه يې واخيسته. بالاخره يې وويل: ((نه.)) بليک په درېدو کې مرسته ورسره وکړه.

هغې وپوښتل: ((څه وشول؟))

بليک ځواب ورکړ: ((فکر مې وکړ چې بريد درباندي کوي. نو د پنځو ثانيو لپاره مې خونې ته گاما تشعشع دننه کړه. د بل کوم کار وخت نه وو. تشعشع، نېسټر ۱۰ وواژه، خو تاته يې زيان ونه رساوه. د گاما کم مقدار د انسانانو لپاره بې ضرره دی.))

کالوين ورو وويل، زه فکر نه کوم چې نېسټر ۱۰ په رښتيا پر ما بريد وکړ. هغه هڅه کوله چې پر ما بريد وکړي، خو د لومړني قانون لومړنۍ برخې يې مخه ونيوله.))

هاپير بېس ته له راتگ دوه اونۍ وروسته، کالوين او بوگرټ له جنرال کالندر سره خپله وروستۍ ليدنه لرله.

په هايبر بېس باندې کار بېرته پيل شوی وو او تجارتي بېرۍ له دوه شپېته نېسټرونو سره روانه شوې وه. يوه دولتي بېرۍ په تمه وه چې د روبيټپوهنې دغه دواړه کارپوهان بېرته ځمکې ته ستانه کړي.

کالوين پوښتنه وکړه: ((آيا هغه نور متغير نېسټرونه به له منځه يووړل شي؟))

کالندر ورسره يوه خوله شو: ((هو، خو هيله کوم دا راته ووايه چې وروستۍ ازمايښت ولې بريالی وو؟))

هغې وموسل. ويې ويل: ((نېسټر ۱۰ فکر کاوه چې هغه تر انسانانو برتر دی. په دې فکر وو چې هغه او نور روبيټونه تر انسانانو زيات پوهېږي. او موږ پوهېدو چې نېسټر ۱۰ دا ډول فکر لري. نو موږ ټولو روبيټونو ته وويل چې د گاما تشعشع به يې ووژني. په تېر ازمايښت کې، روبيټونو يوه پرېکړه کړې وه، هغه دا چې دوی به انسان نه ژغوري. ځکه چې دوی پوهېدل چې که هڅه وکړي، نو له مرگ سره به لاس و گرېوان وي. نو روبيټونو زما د ژغورلو هېڅ هڅه ونه کړه.))

جنرال کالندر وويل: ((زه پوهېږم چې، ډاکټر کالوين،)) بيا يې وپوښتل: ((خو نېسټر ۱۰ ولې رامخکې شو؟))

د رويوتونو ارواپوهې وويل: ((ځکه موږ په ازماينيت کې د تودوخې له تشعشع نه گټه واخيسته. موږ گاما تشعشع ونه کاروله. عادي نېسترونه د تشعشع د بېلا بېلو ډولونو ترمنځ توپير نه شي کولی. دوی ته فزيک نه دی ښودل شوی. يوازې نېستېر ۱۰ يې په توپير پوهېده، ځکه چې جبرالې بليک ساينس ورته تدريس کړی وو. کله چې نېستېر ۱۰ احساس کړه چې په خونه کې د تودوخې تشعشع ده، نو دی پوه شو چې دغه تشعشع بې ضرره ده. دی پوه شو چې موږ ورته دروغ ويلې، نو دی رامخکې شو. خو ده دا هېر کړي وو چې دا نور رويوتونه به تر انسانانو لږ پوهه لري. د هغه د نيول کېدو لامل دا وو چې فکر يې کاوه دی تر موږ برتر دی. خدای پامان، جنرال.))

(۷)

ثبوت

له سوزن کالوين سره مې په ځمکه باندې د تېرو پنځوسو کلونو د بدلونونو په هکله خبرې کولې. ډاکټر کالوين وويل: ((زما هغه وخت په یاد دی چې هايپر اټومي ډرايو اختراع شو. دا تر دې ډېر پخوا وو چې موږ په فضا کې د لرې سفرونه جوگه شو او نورو ستورو ته لاړ شو.))

هغې خپله خبره پسې ونيوله: ((تر ۲۰۳۰ کلونو مخکې د ځمکې پر مخ ډېر زيات خلک او ډېر زيات دولتونه وو. او ډېر زيات اقوام هم وو. بالاخره، ټول قومونه له لويو لويو ډلو سره يو ځای شوو. او سيمې يې جوړې کړې. زه چې وزېږېدم، په دې وختونو کې د امريکې متحده ايالتونه يو قوم وو. مگر اوس د شمالي ټلوالې يوه برخه ده. د دې بدلون مسؤل رويوتونه دي.))

ومې ويل: ((هدف دې ماشينونه دي؟))

هغې وويل: ((هو.)) ناڅاپه يې غږ د خفگان له څپو سره گډ شو. ((خو ما د ماشينونو په هکله فکر نه کاوه، ما د هغه انسان په باره کې فکر کاوه چې تېر کال ومړ. په اصل کې هغه پخپله خپل مرگ پلان کړی وو. هغه پوهېده چې موږ نور هغه ته اړتيا نه لرو. د هغه نوم سټيفن بېرلې وو.))

د خپلو خبرو په دوام يې وويل: ((بېرلې په ۲۰۳۲ کې د امريکې د دولت غړی شو. ته هغه وخت د هلکوالي په عمر وې. ستا به په یاد نه وي. بېرلې په ۲۰۳۲ کې د ښاروال په توگه نوماند شو. او د نوموړي ټاکنې ډېرې عجيبه وې...))

فرانسیس کوین سیاستمدار وو. نوموړی له لاینګ سره د خبرو اترو لپاره د هغه دفتر ته راغلی

۰۹۰

کوین پوښتنه وکړه: ((ډاکټر لاینګ، آیا ستیفن بېرلې پیژنې؟))

لاینګ ځواب ورکړ: ((نه، خو د هغه په باره کې معلومات لرم.))

کوین وویل: ((په راتلونکو ټاکنو کې به هغه ته رایه ورکړی؟))

لاینګ وویل: ((نه پوهېږم، خبر نه وم چې ټاکنو ته ولاړ دی.))

کوین ځواب ورکړ: ((ممکن هغه زموږ راتلونکی ښاروال شي. اوسمهال هغه یوازې یو وکیل دی.

خو...))

لاینګ په بې صبری وویل: ((هو، خو له مانه څه غواړی؟))

کوین خبره ور تاو کړه: ((زه نه غواړم چې بېرلې ښاروال شي. او زه فکر نه کوم چې د امریکایي

روبوټونو شرکت هم غواړي چې دا کار وشي.))

لاینګ وویل: ((پوه نه شوم.))

کوین وویل: ((د بېرلې د ماضي په باره کې هېڅ غیرعادي څه نشته. ابتدایي ژوند يې نورمال وو.

په واړه کلي کې را لوی شوی، پوهنتون يې خلاص کړی. په دوه ویش کلنۍ کې يې ښځه مړه

شوې. تر دې لنډه موده وروسته، بېرلې په موټر کې پېښه وکړه.

بیا وکیل شو او دې ښار ته راغی. خو د هغه د ژوند یو اړخ نا اشنا دی. دی هېڅ خوراک نه

کوي.))

لاینګ، کوین ته په برگو سترگو وکتل. ډېر زیات حیرانه وو.

کوین خپله خبره بیا وکړه. ((بېرلې اصلاً خوراک نه کوي. هېڅ کله! آیا پوهېږې چې دا څه معنا

لري؟))

لانينگ وويل: ((آيا ډاډه يې؟))

کوين وويل: ((هو، تر ننه پورې هېچا هم په خوراک و څښاک نه دی ليدلی. او خوب هم نه کوي.))

لانينگ په څوکۍ کې شاته ډډه ووهله. ويې ويل: ((ته چې کوم څه وايې، امکان نه لري.))

کوين وويل: ((ستيفن بېرلې يو رېووت دی، ډاکټر لانينگه!))

لانينگ يو ځل بيا وويل: ((دا ناشونې ده.))

لنډه چوپتيا خپره شوه. کوين د چوپتيا پرده څيرې کړه. ((ستا شرکت دې هغه معاینه کړي.))

لانينگ ځواب ورکړ: ((نه، ښاغلی کوين، د امريکايي رېووتونو شرکت يې ولې معاینه کړي؟))

کوين وويل: ((بله لاره نه لری. که ستاسو د معایناتو له بشپړېدو مخکې کوم څوک پوه شي چې هغه رېووت دی، نو ستاسو شرکت ته به ستونزه جوړه شي. د امريکايي رېووتونو شرکت په لمريز نظام کې يوازینی شرکت دی چې پوزيتروني رېووتونه جوړوي او دغه رېووتونه تر ټولو پرمختللي رېووتونه دي، چې تر ننه دا ډول رېووتونه نه دي جوړ شوي. که بېرلې رېووت وي، بيا نو بايد پوزيتروني رېووت وي. او مسؤل يې د امريکايي رېووتونو شرکت دی.))

لانينگ وويل: ((خو موږ تر ننه پورې داسې رېووت نه دی جوړ کړی چې کټ مټ د انسان غوندې ښکاري، يانې انسان وزمه رېووت مو نه دی جوړ کړی.))

کوين وويل: ((آيا دا کار کېدون لري؟ يانې يو څوک کولی شي چې انسان وزمه رېووت جوړ کړي؟))

لانينگ ځواب ورکړ: ((هو، کېدلی شي. خو اختراع کوونکی يې پوزيتروني مغزو ته اړتيا لري. زموږ رېووتونه چې خرابېري يا ناکامېري، نو موږ بيا پوزيتروني ماغزه استعمالوو، يا يې له منځه وړو. همدا زموږ قانون دی. دولت د امريکايي رېووتونو شرکت مجبوروي چې دا کار وکړي.))

کوين وويل: ((خو ممکن کوم چا به پوزيتروني ماغزه غلا کړي وي او انسان وزمه رېووت به يې جوړ کړی وي.))

لانينگ چيغه کړه: ((ناممکنه ده!))

کوين په ارامه لهجه وويل: ((دولت او خلک به ډېر ژر تاسو مجبوره کړي چې بېرلې تر ازماينست

تېر کړئ. نو ولې يې اوس نه کوي؟))

لانيگ ارډمی وايست. ويې ويل: ((سيي ده! بيخي سيي ده!))

ستيفن بېرلې څلورېست کلن وو. ځوان او خوشاله ښکارېده. لانيگ، بېرلې ته وکتل. بېرلې د لانيگ په پوښتنو پورې خندا کوله.

لانيگ تندې گونځې کړ او ډاکټر کالوين ته يې وکتل، چې د ده څنگ ته ناسته وه.

بېرلې وخنډل او ويې ويل: ((ډاکټر لانيگ، ته فکر کوي چې زه هغه .... يم؟ څه؟!))

لانيگ ځواب ورکړ: ((موږ ته ويل شوي چې ته رويوت يې.))

((يوازې د امريکايي رويوتونو شرکت ځيرک رويوتونه جوړوي، نو موږ بايد په حقيقت پوه شو. دا چې ته، يو سياستمدار، يو رويوت اوسې، زموږ شرکت ته زيان اړولی شي. دا خبره بايد حقيقت ونه لري. او که حقيقت ولري، نو خلک به لاريونونه وکړي او شرکت مو نقصان کوي.))

بېرلې ځواب ورکړ: ((زه پوهېږم، چې دغه فکر لېونتوب دی، خو ته په يوه سخت حالت کې يې. زه درسره څنگه مرسته کولی شم؟))

لانيگ وويل: ((ډېره ساده ده. په يوه رستورانټ کې ډوډۍ وخوره، چې خلک دې وويني.))

هغه په خپله څوکۍ کې شاته تکیه ووله. سوزن کالوين، بېرلې ته وکتل، خو هېڅ يې هم ونه ويل. بېرلې ښځې ته وکتل. ويې ويل: ((زه فکر نه کوم چې دا کار به وکولی شم. زه ډېر خوب نه کوم، دا رېستيا ده. او هېڅ کله له نورو خلکو سره له خوږو خوند نه اخلم. دا غير عادي ده، خو هېچا ته هم ضرر نه رسوي. فرانسيس کوين درته دا خبره کړې چې زه رويوت يم؟ هغه له ځانه چټيات جوړوي. هغه نه غواړي چې زه د يوه ښاروال په حيث وټاکل شم. د هغې د خبرو تر شا اصلي لامل همدا دی.))

لانيگ وويل: ((د هغې خبره به چټيات وي، خو که ته په کوم رستورانټ کې خواره وخوړې، نو ستونزه به هواره شي.))

بېرلې، سوزن کالوين ته را تاو شو. ((ته ارواپوهه يې او د امريکايي رويوتونو شرکت لپاره کار کوي، کنه؟))

هغې وويل: ((زه د رويوتونو ارواپوهه يم.))

بهرلې وپوښتل: ((آيا رويوتونه له انسانانو نه ډېر زيات توپير لري؟))

په سوږ انداز يې ځواب ورکړ: ((له يوې مخې سره توپير لري.))

بهرلې وموسل: ((ډاکټر کالوين، فکر کوم چې له ځان سره مو يو څه خواږه هم راوړي.))

کالوين وويل: ((حيرانه مو کړم، ښاغلی بهرلې.)) خپل بکس يې پرانيست او يوه منه يې ترې را وايسته. منه يې په پټه خوله هغه ته ورکړه.

لانينگ په غور ورته کتل، بهرلې په ارامه منه وخوله.

سوزن کالوين وويل: ((د منې خوراک دا نه ثابتوي چې ته رويوت يې که انسان.))

بهرلې په موسکا وويل: ((ښتيا يې نه ثابتوي؟))

کالوين وويل: ((بالکل نه، هغې د امريکايي شرکتونو مدير ته مخ کړ. ډاکټر لانينگ که ښاغلی بهرلې انسان وزمه رويوت وي، نو دی يې ډېر عالي موډل دی. د هغه د مخ جوړښت ته وگوره، پوستکی او سترگې يې. که دی رويوت وي، نو زما هيله ده چې د امريکايي رويوتونو شرکت به جوړ کړي وي. دی بيخي بشپړ دی. او يو بشپړ انسان وزمه رويوت د دې وړتيا لري چې خوراک وکړي.))

لانينگ په غوسه وويل: ((زه لېونی نه يم. ماته هېڅ توپير نه کوي چې بهرلې انسان دی که نه. زه غواړم خپل شرکت وژغورم. همدا يوازينی شی دی چې په ما پورې اړه لري. هغه بايد په يوه رستورانټ کې پوره خواږه وخوري. هغه وخت به خلک د ده په اصلیت پوه شي.))

بهرلې وويل: ((ډاکټر لانينگ، کوين او زه دواړه غواړو چې انتخابات وگټو. کوين غواړي چې زما مخه ونيسي. که هغه ما رويوت بولي، نو بولي دي. خو هغه هېڅ کله دا په ثبوت نه شي رسولی چې زه يو رويوت يم.))

بهرلې کور ته را ورسېد او د ناستې خونې ته لاړ. په تېر داره څوکۍ کې ناست سړي ورته وکتل او ويې خندل.

بهرلې وموسل او د سړي په اوږه يې لاس کېښود.

سړي وويل: ((ناوخته دې کړه، ستيفه.)) غږ يې کمزوری وو او په مخ يې څو ټپونه وو.

بهرلې وويل: ((بښنه غواړم، جان. يوه ستونزه لرم او ممکن ستا مرستې ته اړتيا ولرم.))

بهرلې خبره وغځوله: ((راځه چې انگر ته ووځو. ښايسته ماښام دی.))

جان يې له څوکۍ را پورته کړ. انگر ته يې يووړ، په احتياط يې په يخو وښو کېناوه.

جان وويل: ((خپله ستونزه دې راته ووايه.))

((کوين د خپلو ټاکنو کمپاين پيل کړی او هر چاته وايي چې زه رويوت يم.))

جان ځواب ورکړ: ((ته څنگه خبر شوې؟))

((د امريکايي رويوتونو له شرکت نه دوه کسان زما ليدو ته راغلي وو، هغوی راته وويل.))

((نو ته څه کوې، ستيفه؟))

بهرلې ځواب ورکړ: ((زه يو پلان لرم، غور ونيسه او راته ووايه چې کار به ورکړي که نه.))

فرانسيس کوين، الفريډ لانينگ ته وکتل. دې سياستمدار وويل: ((بهرلې دروغ وايي.))

لانينگ وپوښتل: ((که ستا خبره غلطه وي، بيا به څه کوې؟ مور پخپله سترگو وليده چې منه يې

وخوړه. هغه رويوت نه دی، دغه کيسه ټول چتياي دي.))

کوين له کالوين نه پوښتنه وکړه: ((فکر کوې چې بهرلې انسان دی؟ لانينگ راته وويل چې ته د

رويوتونو متخصصه يې.))

سوزن کالوين په ځلانده، غټو سترگو کوين ته وکتل.

هغې وويل: ((يوازې دوه لارې دي چې دا راته په ډاگه کړي چې بهرلې رويوت دی. بايد د هغه

بدن ته دننه ور ننوځې، يا يې ذهن مطالعه کړې. د هغه د بدن د داخلي مشاهدې لپاره يا کولی شې

پرې يې کړې او يا له اکسرې وړانگې گټه واخلم او د دې لپاره چې پوه شې چې د هغه ذهن په څه

ډول له انساني ذهن نه متفاوت دی، کولی شې د هغه ذهن مطالعه کړې. که بهرلې پوزيتروني

رويوت وي، نو بايد د رويوتپوهنې درې قوانينو ته غاړه کېږدي. ښاغلی کوين، له دې قوانينو نه خبر

يې؟))

کوين ځواب ورکړ: ((په اړه مې يې اورېدلي دي.))

ارواپوهې وويل: ((که بېرلې له درې وارو نه له يوه هم سرغړونه وکړي، نو رويوت نه دی. خو، که ټولو ته غاړه ږدي، بيا نو رويوت کېدلی شي. او يا به نو يو ډېر ښه انسان وي. د يوه عالي رويوت او د ډېر فاضل انسان ترمنځ توپير کول، ناشونی کار دی.))

کوين وويل: ((نو دا هېڅ کله په ثبوت نه شي رسولی چې بېرلې رويوت دی که نه. هدف دې همدا دی، ډاکټر کالوين؟))

((ممکن دا به درته په ډاگه کړم چې هغه رويوت نه دی.))

کوين وويل: ((زه نه غواړم چې ته دا کار وکړې. ډاکټر لانينگ، آیا د يوه انسان وزمه رويوت جوړول امکان لري؟))

لانينگ ځواب ورکړ: ((هو.))

کوين وويل: ((بيا به نو وگورو چې د ښاغلي بېرلې دننه څه دي؟)) او له دې خبرې سره پاڅېدله.

لانينگ سوزن کالوين ته مخ کړ. ((ولې دې...؟))

کالوين په زير غږ وويل: ((ستا لپاره دروغ نه شم ويلی.))

لانينگ پوښتل: ((خو هغه وخت به څه کوو چې بېرلې را وسپړل شي او موږ پوه شو چې هغه رويوت دی؟))

کالوين وويل: ((دا کار به هېڅ کله هم نه کېږي. بېرلې هم د کوين هومره چالاکه دی. په اصل کې که وگورو، تر کوين ډېر هوښيار دی.))

د انتخاباتي کمپاين تر پيل يوه اونۍ دمخه، د ستيفن بېرلې په هکله خبري راپورونه ورکول کېدل. ويل کېدل چې ممکن بېرلې يو رويوت وي. لومړی خلکو پرې وخنډل. خو بيا يې ورو، ورو پوښتنې راپورته کړې.

((آیا دا امکان لري؟ که دا کيسه حقيقت ولري، نو ډېر بد کار به وي!!))

خلکو لاريونونه را وايستل. ساتونکي د امريکايي رويوتونو د شرکت د دفترنو مخې ته ودرېدل. پوليسو د ستيفن بېرلې د کور ساتنه پيل کړه.

د هاروې به نوم يو مفتش له دوو پوليس افسرانو سره د بېرلې کور ته راغی. په لاس کې يې سند

نيولى وو. ويې ويل: ((بناغلى بېرلې، ستاسو د کور تلاشي ته راغلي يو.)) بېرلې ته يې کاغذ په لاس کې ورکړ. ((دا د تلاشي امر دى. موږ اجازه لرو چې ستاسو په کور کې د ميخانيکي انسانانو يا رويوتونو لپاره تلاشي وکړو.))

بېرلې اجازه ليک ته وکتل. ويې ويل: ((ډېر ښه، تلاشي يې کړئ.))

افسرانو د کور تلاشي پيل کړه. هاروې بېرلې ته مخ وپاوه. ويې ويل: ((بناغلى بېرلې، موږ بايد تاسو هم تلاشي کړو.))

بېرلې وپوښتل: ((هدف دې دا دى چې بايد اکسرې مې واخلي؟ صبر چې اجازه ليک بيا درته ولولم.)) سند ته يې وکتل. ((دغه سند وايي چې تاسو زما کور تلاشي کولى شئ. دا يې نه دي ليکلي چې تاسو زما اکسرې هم اخيستلى شئ.))

هاروې په خندا ځواب ورکړ: ((تاسو له قانون نه ښه خبر ياستئ.)) بيا يې خپلو افسرانو ته غږ کړ او لاړل. موټر ته چې ورسېدل، هاروې له خپل جېب نه يو کوچنى ماشين را وايست. د ماشين پرمخ سکرين ته يې وکتل. لومړى ځل وو چې هاروې اکسرې انځور اخيستى وو.

کوين له بېرلې سره ويديويي اړيکه ټينگه کړه. ويې ويل: ((ټولو ته وایم چې ته ځانگړې جامې اغوندي چې د اکسرې مخه نيسي. نو دوى به پوه شي چې هغوى ستا اکسرې انځورونه نه شي اخيستلى.))

بېرلې په ارامه ځواب ورکړ: ((نو له دې سره به زه څه ستونزه ولرم؟))

کوين ځواب ورکړ: ((ځکه چې خلک به وايي چې ته له اکسرې وپېرېږي. خلک به وايي چې ته کوم راز له دوى نه پټوي.))

بېرلې وويل: ((او خلک به په دې هم پوه شي چې تا قانون تر پښو لاندې کړى. دوى به پوه شي چې تا له اجازې پرته يو کار کړى. کله چې زه وټاکل شم، خلک به وويني چې زه رښتيني او ايمانداره سپرى يم. دوى به وگوري چې زه له هېڅ قانون نه سرغړونه نه کوم.))

کوين په منفي انداز وويل: ((کله چې ستا کور تلاشي کېده، د يوه نفر درک نه وو.))

بېرلې وويل: ((هو، زما پخوانى استاذ. هغه له ماسره اوسپېري، خو اوس تللى دى. ناروغه وو. په سيمه کې ارام کوي.))

کوين وپوئتل: ((دغه سړی ساينسپوه دی؟))

بهرلې وويل: ((هغه پخوا يو وکیل وو، خو بيا يې پېښه وکړه. اوس بايوفزيک لولي. دولت هغه ته د دې کار اجازه کړې ده.))

کوين وپوئتل: ((او ستا دغه ... استاذ... د روپوتونو په هکله په څه پوهېږي؟ آیا روپوت جوړولی شي؟ آیا د دې وس لري چې پوزيتروني ماغزه ترلاسه کړي.))

بهرلې ځواب ورکړ: ((د امريکايي روپوتونو د شرکت له ملگرو نه دې پوښتنه وکړه. هغه به معلومات درکړي.))

کوين وويل: ((زه فکر کوم چې ستا استاذ اصلي ستيفن بهرلې دی. او زه فکر کوم چې ته هماغه روپوت يې چې هغه پنځولی.))

بهرلې وويل: ((رښتيا؟ نو بيا يې ثباته کړه.))

کوين وويل: ((په سيمه کې به ستا د استاذ کور تلاشي کړو، زه ډاډه يم چې هله به په حقيقت خبر شو.))

بهرلې وويل: ((زما استاذ ناروغه دی، او له پوليسو نه د تلاشی اجازه نامه اخيستل به سخته وي.))

څو شېبې وروسته، کوين بيا وغږېده: ((خپل ټاکنيز کمپاين دې ودروله، بهرلې. نه يې شپې وړلې.))

بهرلې وويل: ((فکر کوم چې وړلې يې شم.))

کوين وويل: ((د روپوتپوهنې له درې قوانينو څخه يو يې مات کړه. نو دا به ثابته شي چې ته روپوت نه يې. خو ته له درې قوانينو څخه يو هم نه شپې ماتولی، نو خلک به په دې يقيني شي چې ته روپوت يې.))

تر ټاکنو يوه اونۍ دمخه، د بهرلې ښوونکی له سيمې بېرته راستون شو. خو نوموړی د بهرلې کور ته رانه غی، بلکې موټر د ښار يوې بلې برخې ته يووړ.

بهرلې ورته وويل: ((تر څو چې ټاکنيز کمپاين پای ته رسېږي، همدلته اوسه.))

جان وويل: ((فکر کوې چې کوم خطر دی؟))

بهرلې وويل: ((نه. د کوم خطر اندېښنه نه لرم. خو که ته دلته اوسې، نو لږ تر لږه ستا په اړه به اندېښمن نه يم. په سيمه کې خو به چا ستونزه نه وي درته جوړه کړې؟))

جان وويل: ((نه.))

بهرلې پوښتنه وکړه: ((نو هر څه ښه سرته ورسېدل؟))

((هو، هېڅ ډول مشکل به نه وو.))

بهرلې وويل: ((ښه، په ځان پام کوه او سبا ته ټلويزون وگوره.))

لينټن، چې د بهرلې د ټاکنيز کمپاين مدير وو، اندېښمن برېښېده. د لينټن وظيفه خورا پېچلې وه. بهرلې به د لينټن مشورو ته غوږ نه نيوه.

بهرلې وويل: ((زه له خلکو سره خبرې کوم.))

لينټن په اندېښنه وويل: ((نه يې شې، ستيفه! په ښار کې ډېر زيات لاريون کوونکي دي. هېڅ څوک به دې دلایلو ته غوږ ونه نيسي. کوين ډېر زيات پارولي او وېرولي دي. ستا لپاره ډېر زيات خطر دی.))

بهرلې وويل: ((ماته هېڅ خطر نشته.))

لينټن يې خبره تکرار کړه: ((خطر نشته؟ د سرک په سر پنځوس زره لاريون کوونکي دي، او غواړي چې ټول رويوتونه له منځه يووړل شي. دوی فکر کوي چې ته رويوت يې، نو غوږ درته نه نيسي، بلکې بريد به درباندي کوي!))

ټوله لاره د خلکو له گڼې گونې ډکه وه. او ميليونونو خلکو په ټلويزونونو هم ليدل. د ټاکنو خبرونه په ټوله نړۍ کې خپاره شوي وو. ټولو غوښتل چې په دې پوه شي چې کوين رښتيا وايي که نه. آيا ستيفن بهرلې رويوت دی که انسان؟

خلکو له غوسې چيغې وهلې او شعارونه يې ورکول. بهرلې خپلو خبرو ته دوام ورکړ، خو هېچا هم غوږ نه ورته نيوه.

ناڅاپه بهرلې د گڼه گونې مخې ته يو ډنگر سپری وليد، هغه غوښتل چې بهرلې ته کوم څه ووايي.

بهرلې مخې ته ور تيب شو. ويې ويل: ((غر دې نه اورم. دلته راشه. که کومه پوښتنه لرې، نوزه به يې ځواب درکړم.))

گڼه گونې چې له اندامه وچ سړی د بهرلې په خوا کې وليده، ورو، ورو غلي شول. بالاخره بشپړه چوپتيا خپره شوه.

بهرلې وپوښتل: ((کومه پوښتنه لرې؟))

ډنگر نفر بهرلې ته په ځير وکتل. چيغه يې کړه: ((ته وايې چې ته رويوت نه يې. نو ثابته يې کړه. په ما وار وکړه. ته په ما وار نه شې کولی، .... رذيله!))

ټول په تمه وو او د صحنې ننداره يې کوله.

بهرلې وويل: ((زه ولې په تا وار وکړم، هېڅ لامل يې نه لرم.))

ډنگر سړي په زوره وخنډل. چيغه يې کړه: ((ته ما نه شې وهلی. نه مې شې وهلی. ته انسان نه يې. شيطان يې.))

ستيفن بهرلې ناڅاپي حرکت وکړ. د گڼه گونې په وړاندې او د ميليونونو هغو خلکو په مخکې چې په ټلويزون يې دا صحنه ليدله، ستيفن په سړي وار کړ. لاس يې پورته کړ او ډنگر سړی يې په خوله وواهه. سړی په ځمکه را وغورځېده.

لاس يې پورته کړ او ډنگر سړی يې په خولې وواهه.

بېرلې وويل: ((بښنه غواړم.)) په ارامه يې سرې پورته کړ او ساتونکو ته يې مخ کړ. ((هيله کوم دننه يې نښاسئ. زه غواړم وروسته ورسره خبرې وکړم.))

سوزن کالوين وليدل چې بېرلې سرې وواهه. هغې موټر تاو کړ او روانه شوه. شېبه وروسته، يوه خبريال د روپوټونو په ارواپوهې پسې منډه کړه او پوښتنه يې ترې وکړه.

هغې ځواب ورکړ: ((هو، دی انسان دی.))

خبريال سمدستي له هغه ځايه لاړ. د بېرلې پاتې وينا هېچا هم وانه ورېده.

ډاکټر کالوين او سټيفن بېرلې يو ځل بيا هم سره وليدل. دغه ليدنه يې د بېرلې تر ښاروال کېدو يوه اونۍ مخکې وه. او د شپې ناوخته مهال وو.

کالوين وويل: ((سترې نه ښکاري.))

بېرلې وموسکل. ويې ويل: ((کوين ته دا خبره مه کوه، که نه تر اوږدې مودې به خوب ونه شم کولی.))

ځواب يې ورکړ: ((نه يې ورته وایم، خو د کوين تيوري هم دلچسپه وه. خبره يې رښتيا وه؟))

ځواب يې ورکړ: ((د هغې د تيورۍ ځينې برخې رښتيا وې. سټيفن بېرلې ځوان وکيل وو. غوښتل يې چې ټول انسانان ښه ژوند وکړي. له سياست سره يې ډېره علاقه لرله. په استدلال کې ډېر تکړه وو. په بايوفزيک کې هم ډېر ښه وو. خو سټيفن بېرلې يوه ډېره ناوړه پېښه وکړه او ډېر سخت ټپي شو. په مخ او بدن يې ډېر ټپونه درلودل. له پېښې څه موده وروسته، نادرکه شو. نه پوهېږم څنگه، خو پوزيټروني مغز يې ترلاسه کړل او يو بدن يې ورته جوړ کړ. ده تر ټولو پرمختللی روپوټ جوړ کړ او دا يې ور وښودل چې د ده غوندې شي. په دې ماشين يې سټيفن بېرلې نوم کېښود او نړۍ ته يې را وباسه. بېرلې پخپله په خپل پټنځای کې وو او استاذ شو. هغه هېچا هم نه دی ليدلی...))

کالوين په بېره وويل: ((نو تا چې په هغه سرې وار وکړ، نو د کوين تيوري له منځه لاړه. دا کار څنگه وشو؟))

بېرلې ځواب ورکړ: ((بېرلې په دې کيسه نه پوهېږي، خو هغه له ماسره مرسته وکړه. زما کسانو خلکو ته وويل چې ما تر ننه پورې څوک نه دي وهلي. زما خلکو ويل: «که سټيفن بېرلې په کوم چا له وار کولو ډډه وکړي، نو دا به په دې معنا وي چې هغه روپوټ دی.» دا زما پلان وو او زما خلکو

ټولو ته همدا خبره وکړه. ورپسې مې يوه وينا برابره کړه. زما گومان دا وو چې يو څوک به هر ورومرو د رويوتپوهنې د قوانينو په تړاو ما ازمايي، او کوم څوک به رانه غواړي چې وار پرې وکړم. هغه همدا کار وشو. او له هغه وروسته زه بريالی شوم.))

د رويوتونو ارواپوهې سر وخواوه. ويې ويل: ((زما رويوتونه خوښېږي، او تر انسانانو مې هم ډېر خوښېږي. زه فکر کوم چې رويوت به ډېر تکړه سياسي پوه وي. رويوت به رښتيني وي، احتياط به کوي او له انصافه به کار اخلي. او د دې وړتيا به نه لري چې انسانانو ته زيان نه رسوي. رويوت به يو ډېر عالي رهبر وي.))

بېرلې وويل: ((خو رويوت ممکن له دې امله ماتې وخورې چې ماغزه يې د انسان د مغزو په کچه پېچلې نه دي.))

کالوين وويل: ((خلک مشورې ورکولې شي. حتی انساني سياستمداران هم له مشاورينو پرته مخته نه شي تللي.)) بيا يې وخنډل.

بېرلې وويل: ((ولې خاندې، ډاکټر کالوين؟))

ځواب يې ورکړ: ((ځکه چې د ښاغلي کوين د تيورۍ يوه مهمه برخه غلطه وه.))

بېرلې وپوښتل: ((هدف دې څه دی؟))

کالوين وويل: ((کوين يو مهم شی هېر کړي.))

بېرلې وويل: ((پوه نه شوم.))

ډاکټر کالوين له ځايه پاڅېده. ويې ويل: ((يوازې يو وخت دی چې رويوت په انسان وار کولی شي، بې له دې چې لومړی قانون مات کړي. يوازې يو ځل.))

بېرلې وپوښتل: ((او هغه کله؟))

ډاکټر کالوين د دروازې په لور لاړه. ويې خنډل او ورو يې وويل: ((کله چې هغه سپړی، يو بل رويوت وي. خدای پامان، ښاغلی بېرلې. له نن نه پنځه کاله وروسته، د منطقوي همغږي کونکي د پوست لپاره ټاکنې کېږي. په دې هيله چې ته ورته بريالی شي.))

سوزن کالوين ته مې وکتل. د وېرې څپو په سر اخيستی وم. پوښتنه مې وکړه: ((بېرلې په رښتيا

رويوت وو؟))

خواب يې ورکړ: ((هېڅ کله هم سل په سلو کې دا خبره نه شو کولی. زه فکر کوم چې هغه رويوت وو. خو کله چې بېرلې ومړ، بدن يې له منځه يووړل شو. هېڅ څوک به دا ثابت نه کړي چې هغه رويوت وو که انسان. په هر حال، دا دومره مهمه نه وه، که څنگه؟))

ومي ويل: ((سمه ده.))

کالوين وويل: ((ستيفن بېرلې ډېر ښه ښاروال وو. پنځه کاله وروسته ستيفن په رښتيا هم منطقي همغږی کوونکی شو او چې په ۲۰۴۴ کال کې د ځمکې هېوادونو فدراسيون جوړ کړ، نو دی لومړنی نړيوال همغږی کوونکی شو. او تر دې مهاله پورې، هر څه د ماشينونو په کنټرول کې وو.))

ډاکټر کالوين چې پاڅېدله، ويې ويل: ((ټوله کيسه همدومره وه. په خپلو سترگو مې وليدل چې رويوتونه په څه ډول جوړېږي. په پيل کې دوی خبرې نه شوی کولی او انسانانو به دوی ته هدايات ورکول. اوس رويوتونه ډېر زيات هوشيار او پياوړي شوي او پخپله د انسانانو ژوند کنټرولوي. اوس دا پرېکړه ماشينونه کوي چې څوک بايد ژوند وکړي او څوک ومري. زما عمر تېر دی او سترې شوې يم. زما ژوند به ډېر ژر پای ته ورسېږي. ځوانه، ته به نور هم ډېر څه ووينې چې څه پېښېږي.))

ما سوزن کالوين بيا هېڅ کله ونه لیده. کالوين تېره مياشت، د دوه اتيا کلو په عمر له دې نړۍ سترگې پټې کړې.

پای

د ژباړن پېژندنه

له خپلې خاوروې، شاوخوا دوه زره كيلومتره لرې، په پردۍ خاوره كې يې په نړۍ كې سترگې وغړولې. رحمت شاه فراز د ۱۹۹۹ كال، د اپريل په څلورمه په پاكستان كې زېږېدلې. فراز د سيد عبدالمتين زوى دى او د خپلو خاپوړو ژوند او تر لسم ټولگي پورې زده كړې يې په همدې هېواد كې كړې. په ۲۰۱۲ كې يې چې كورنۍ د پلرونو او نيكونو هېواد ته له اوږده مهاجرت او مسافرت وروسته راستنه شوه، له دوه كاله تعليمي ځنډ وروسته يې په افغان ښوونځي كې خپلو زده كړو ته دوام وركړ.

دمگرې، په مريم پوهنتون كې د معلوماتي ټكنالوژۍ د دوهم كال زده كړيال دى او خپل تعليمي او كاري ژوند په خپل گران وطن كې تېروي.

تر دې دمه يې په بېلا بېلو برخو كې څو كتابونه او كتابگوټي ليكلي او ژباړلي، چې ځينې يې بشپړ، يو شمېر لا هم تر كار لاندې او يوازې يو كتاب يې د چاپ په گانه سمبال شوى. د دې ترڅنگ، د خپل فېسبوک له اكاؤنټ او تاند وېبپاڼې څخه يې هم وخت پر وخت په بېلا بېلو سياسي، ټولنيزو، علمي، ټكنالوژيكو او كمپيوټر پوهنيزو موضوعاتو مقالې خپرېږي. دغه راز، د ((كمپيوټر ساينس)) په نوم د فېسبوک يوه پاڼه هم لري چې په ټوله كې يې كمپيوټر ساينس او ټكنالوژۍ ته ځانگړې كړې او د خپل ورورو ښاغلي عبدالحميد په پوره مرسته او لاسنيوي يې اداره كوي.

د ژباړن ليكلي او ژباړلي كتابونه:

1. د سوره اخلاص تفسير	علامه اقبال ؒ	ژباړه	انلاين
2. د امت يو والى	مفتي شفيق عثمانى ؒ	ژباړه	انلاين
3. د هندوستان ټگان	رحمت شاه فراز	ليكنه	انلاين
4. يوه دنيا خبرې	رحمت شاه فراز	ژباړه او ټولونه	انلاين
5. كمپيوټري ژبې	هېرې هېنډرسن	ژباړه	انلاين
6. د ماشوم ارواپوهنه	د. عبدالرؤف	ژباړه	ناچاپ

7.	د وخت ارزښت	ډاکټر يوسف القرضاوي	ژباړه	چاپ
8.	زه روبوت یم	آیزک آسیموف	ژباړه	انلاین
9.	روژه	رحمت شاه فراز	څېړنيزه مقاله	انلاین
10.	سياست، ټولنه او کمپيوټر پوهنه	هېري هنډرسن	ژباړه	ناچاپ
11.	د لوژیو کورنۍ	رحمت شاه فراز	ژباړه او ټولونه	انلاین
12.	الن ټيورينگ (ژوندليک)	هېري هنډرسن	ژباړه	ناچاپ
13.	کمپيوټر پوهان	هېري هنډرسن	ژباړه	ناچاپ
14.	لس کمپيوټر پوهان	رحمت شاه فراز	ليکنه	ناچاپ
15.	معاصره روبوټپوهنه	هېري هنډرسن	ژباړه	ناچاپ
16.	مصنوعي ځيرکتيا	بين کوپين	ژباړه	انلاین
17.	ته يې کولای شې	قيصر عباس	ژباړه	ناچاپ

او داسې نې ور...